

Kadernota

2022-2025

Raadsversie

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Algemeen.....	3
Voorwoord	3
Hoofdlijnen	4
Weerstandsvermogen	10
Programma's	11
Bestuur en ondersteuning.....	12
Veiligheid	21
Verkeer, vervoer en waterstaat.....	24
Economie	27
Onderwijs	30
Sport, cultuur en recreatie	34
Sociaal domein	38
Volksgezondheid en duurzaamheid.....	48
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	55
Financiën.....	59
Kaders en uitgangspunten.....	59
Overzicht van baten en lasten	60
Financiële effecten Kadernota	62
Bijlagen.....	64
Risico's en onzekerheden corona	65
Financiële compensaties en wijziging bekostiging	70
Overzicht begrotingswijzigingen	72

ALGEMEEN

VOORWOORD

Inleiding

De kadernota geeft een beleidsmatige en financiële doorkijk naar de Meerjarenbegroting 2022-2025. Dit doen wij door het zo goed mogelijk inzichtelijk maken van de verwachtingen voor de komende jaren.

Planning/verdere procedure

Het behandelingschema ziet er als volgt uit:

- Commissiebehandeling
- Raadsvergadering

22,23,24 juni 2021

7 juli 2021

Wij bieden u deze Kadernota ter besluitvorming aan.

HOOFDLIJNEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

De behandeling van de Kadernota 2022-2025 (hierna kadernota) is het moment in de P&C cyclus om voorstellen voor nieuw beleid integraal af te wegen. Hiermee leggen we de basis voor de meerjarenbegroting 2022-2025.

Voor deze kadernota vormen de financiële standen uit de 1e Voortgangsrapportage 2021 het vertrekpunt. De geschetste ontwikkelingen in de kadernota zorgen voor een structureel nadelig begrotingssaldo. Grotendeels zijn dit niet of nauwelijks te beïnvloeden autonome ontwikkelingen en actualisatie van bestaand beleid.

Met voorstellen voor nieuw beleid zijn we terughoudend. We willen ons de resterende collegeperiode focussen op het afmaken van het collegeprogramma, de uitvoering van het corona herstelplan en de regionale samenwerking.

Alleen bij urgentie worden voorstellen voor nieuw beleid gewogen. Niet alleen het financiële perspectief en beschikbare personele capaciteit vormen redenen voor terughoudendheid, ook nemen wij daarbij in aanmerking dat onze bestuursperiode eindigt na het eerste kwartaal 2022. Na de gemeenteraadsverkiezingen treedt een nieuw gemeentebestuur aan, dat ook nieuwe, eigen afwegingen moet kunnen maken.

In de aanloop naar de meerjarenbegroting 2022-2025 bezien we op welke wijze het structurele tekort kan worden opgelost. We putten daarbij vertrouwen in de signalen, die we krijgen uit Den Haag over de aanpassing van de Algemene Uitkering. De komende weken worden de effecten van de meicirculaire zichtbaar. Daarnaast verwachten we deze zomer meer duidelijkheid over de compensatie van het Rijk in de gestegen kosten van jeugdzorg en Wmo in de afspraken over een nieuw regeerakkoord. Op nog wat langere termijn zien wij voor Zevenaar ook perspectief in herijking van het Gemeentefonds en mogelijke wijziging of afschaffing van de opschalingskorting.

Toch kunnen we nu nog niet uitsluiten dat dit geschetste perspectief zich minder positief ontwikkelt en dat wij bij de meerjarenbegroting met ombuigingsvoorstellen komen om u een structureel sluitende begroting aan te kunnen bieden.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

Deze kadernota is het eerste document in de planning & control-cyclus voor het samenstellen van de begroting 2022-2025. De kadernota is bedoeld voor de integrale afweging. In deze paragraaf presenteren wij het financieel meerjarenbeeld op hoofdlijnen en geven wij globaal inzicht in de ontwikkeling van ons weerstandsvermogen. Bij de begroting 2022 werken wij dit verder uit in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement. Voor een uitgebreide toelichting op de financiële ontwikkelingen verwijzen wij u naar de programma's en naar het hoofdstuk financiën.

De Kadernota borduurt voort op de 1e Voortgangsrapportage die u in juni heeft behandeld. De financiële mogelijkheden zijn beperkt en de ambtelijke capaciteit is slechts eenmaal in te zetten. Het college heeft daarom voor de resterende collegeperiode gekozen voor drie speerpunten: uitvoering restant collegeprogramma, herstelplan en regionale samenwerking.

Hieronder geven wij een financieel totaaloverzicht. Daarna presenteren wij de mutaties met een financiële omvang groter dan € 100.000. Daarna gaan wij kort in op de corona effecten en presenteren wij het weerstandsvermogen. Voor een uitvoerige beschrijving van de corona effecten in relatie tot de CPB scenario's verwijzen wij naar de bijlage 'Risico's en onzekerheden corona'.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Primitieve begroting	-1.901	-926	169	2
Wijzigingen 2e Voortgangsrapportage 2020	-139	304	218	218
Wijzigingen tot 1e VGR	20	20	20	20
1e Voortgangsrapportage	245	234	226	110
Stand meerjarenbegroting tot de Kadernota	-1.775	-368	633	350

Mutaties kadernota

1. Autonome ontwikkelingen	-767	-887	-903	-919
2. Actualisatie bestaand beleid	-470	-240	-155	-155
3. Nieuw beleid	-1.048	-1.856	-332	-332
Totaal mutaties Kadernota	-2.284	-2.983	-1.390	-1.406
Mutaties reserves Kadernota	0	0	136	136
Begrotingssaldo na kadernota	-4.059	-3.351	-620	-919
Waarvan incidenteel	2.827	2.489	0	0
Structureel begrotingssaldo na kadernota	-1.232	-862	-620	-919

* Opmerking: door de bedragen te presenteren x € 1.000 kan er sprake zijn van afrondingsverschillen

De kadernota laat een financieel meerjarenbeeld zien dat in alle jaren niet structureel sluitend is. Bij de begroting 2022-2025 moeten minimaal de laatste drie jaren structureel en reëel sluitend zijn om onder repressief toezicht van de provincie te blijven.

Hierbij moeten wij het volgende aantekenen:

Meicirculaire

In deze kadernota zijn de effecten van de meicirculaire (Algemene Uitkering uit het gemeentefonds) niet opgenomen, aangezien de meicirculaire later uitkomt. Dit geeft de nodige onzekerheid over de te verwachten inkomsten vanuit het Rijk. Middels een RIB wordt deze informatie, inclusief een geactualiseerd financieel meerjarenbeeld, separaat aan u verstrekt.

Financiële compensatie en wijziging bekostiging

Het structurele begrotingssaldo in deze kadernota is in alle begrotingsjaren negatief. Bij de begroting 2022-2025 moeten minimaal de laatste drie jaren structureel en reëel sluitend zijn. Op dit moment zijn er verschillende onderdelen in de compensatie en bekostiging vanuit het Rijk die hier een belangrijke bijdrage in kunnen leveren. Op al deze onderdelen is nog een besluit van het kabinet nodig, voordat deze verwerkt kunnen worden in het saldo.

Het gaat over onderdelen als de compensatie voor de decentralisatie jeugd (jeugdtekorten), herijking van de algemene uitkering, de opschalingskorting en compensatie voor de aanzuigende werking bij de WMO. In de bijlage is een toelichting op deze punten opgenomen met een inschatting van het mogelijke financiële effect per onderdeel. Het mogelijke effect van ieder afzonderlijk onderdeel is substantieel in relatie tot het reëel sluitende meerjarenperspectief maar is omgeven met veel onzekerheid.

Omdat het niet duidelijk is hoe het Rijk om gaat met alle punten afzonderlijk of in samenhang, kunnen we in deze kadernota geen bedrag opnemen. De onzekerheid hierover is groot. Gezien het effect en het belang moet in de periode tussen de kadernota en de begroting meer duidelijkheid ontstaan over wat als baten op mogen nemen. De huidige lijn is dat we in de begroting de inkomsten uit het gemeentefonds opnemen volgens de laatst bekende circulaire van het Rijk.

Toelichting belangrijkste financiële mutaties

Mutatie omschrijving	Bedragen x € 1.000			
	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Belangrijkste mutaties > € 100.000				
1. Autonome ontwikkelingen				
Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd	-631 N	-631 N	-631 N	-631 N
Vanaf 1 januari 2022 zullen de tarieven binnen de zorg stijgen. Gemiddeld verwachten wij een stijging van 3%. Deze autonome stijging zorgt voor een totale bijstelling van afgerond € 661.000. Deze stijging zal gedekt moeten worden uit Rijksmiddelen.				
Volumestijging Wmo	-404 N	-666 N	-928 N	-1.190 N
Er wordt rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van het aantal aanvragen bij de Wmo. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door vergrijzing van de bevolking. Het gaat met name om Hulp bij het huishouden, maar geldt ook voor Wmo-begeleiding en de verstrekking van voorzieningen (rolstoelen, scootmobielen en woningaanpassingen).				
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	200 V	239 V	501 V	747 V

De bijdrage voor 2022-2025 aan de MGR Sociaal Domein voor de diverse modules (WSP, Onderwijs en WgSW) is aangepast aan gewijzigde (concept) begroting van de gemeenschappelijke regeling. Hierbij is voor de module WgSW uitgegaan van het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2020, indexering (personeel/materieel) en verwachte uitstroombegroting SW.

Bijdrage aan GR VGGM - Brandweer	-160 N	-160 N	-160 N	-160 N
----------------------------------	--------	--------	--------	--------

Ten opzichte van 2021 is de compensatie voor loon- en prijsindex € 41.000, de verhoging voor de 24/7 post in Ede € 96.000, de impuls voor externe veiligheid € 3.000 en de nieuwe verdeelsleutel € 20.000. Hiermee komt de nieuwe bijdrage voor de Brandweer in 2022 uit op € 2.634.000.

Loonontwikkeling ambtelijke organisatie	-276 N	-276 N	-276 N	-276 N
---	--------	--------	--------	--------

De loonkostenstijging voor 2022 is door het CPB ingeschat op 1,2%. Gerekend over de totale loonsom van € 23 miljoen betekent dit een verhoging van € 276.000. In de algemene uitkering wordt de stijging gecompenseerd.

Actualiseren bijdrage GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	-262 N	-160 N	-160 N	-160 N
--	--------	--------	--------	--------

De uitgaven van de GRHVOL stijgen. Dit heeft te maken met het feit dat de egaliseringsreserve is uitgeput. In 2022 verrekenen we de werkelijke kosten, waarbij we rekening houden met een investering van 3,5 miljoen voor vervangende nieuwbouw. We doen een éénmalige storting in de reserve omdat een negatieve reserve niet is toegestaan.

Stelpost inflatie 2022	-650 N	-650 N	-650 N	-650 N
------------------------	--------	--------	--------	--------

De Algemene Uitkering is gebaseerd op prijspeil 2022. Dit betekent dat bij alle begrotingsposten rekening moet worden gehouden met een prijsstijging (inflatie).

Voor een deel is deze kostenstijging meegenomen in financiële aanpassingen in deze kadernota (salaris, enkele verbonden partijen en zorgkosten). Voor de overige kosten hebben wij de inflatie berekend op € 650.000.

Stelpost eigen inkomsten 2022.	393 V	393 V	393 V	393 V
--------------------------------	-------	-------	-------	-------

Voor de jaarlijkse kostenstijging (inflatie) is een stelpost opgenomen in deze kadernota. Maar naast de kostenstijging ramen wij ook een stijging van 1,4% op de eigen (belasting) inkomsten. Wij ramen de stijging van eigen inkomsten op € 393.000.

Algemene uitkering inflatiecorrectie	1.185 V	1.185 V	1.185 V	1.185 V
--------------------------------------	---------	---------	---------	---------

In deze kadernota is rekening gehouden met kostenstijgingen vanwege inflatie. Voor de algemene uitkering wordt daarom ook een inkomstenstijging vanwege inflatie geraamd. Er wordt rekening gehouden met een stijging van de algemene uitkering van 1,4% volgens de raming van het CPB van maart 2021. Dit is het percentage dat ook in de meicirculaire wordt gebruikt.

2. Actualisatie bestaand beleid

Openbaar groen	-125 N	-125 N	-125 N	-125 N
----------------	--------	--------	--------	--------

Wij komen tekort op de inhuur van personeel voor werkzaamheden ten behoeve van de groenvoorziening. Dit betreft ook de inzet van medewerkers van Scalabor voor de groenvoorziening. Voorheen werd bewust vacatureruimte van de afdeling openbare werken ingezet voor inhuur en de inzet van Scalabor. Echter deze ruimte is er niet meer vanwege structurele invulling van de vacatures. We zijn in gesprek met Scalabor om een nieuw contract af te sluiten en de inzet van de medewerkers van Scalabor in de groenvoorziening voort te zetten. Het structurele financiële effect bedraagt € 125.000.

Vervolg Wet Open Overheid	-100 N	o V	o V	o V
---------------------------	--------	-----	-----	-----

Het gaat hier om de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door ze te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. Dat betekent niet meer wachten tot ernaar wordt gevraagd. Samengevat: informatie wordt beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren. Om deze randvoorwaarden te realiseren:

- (1) brengen we onze informatiehuishouding stapsgewijs per bedrijfsproces op orde;
- (2) brengen we het proces van elf informatiecategorieën in beeld en borgen in de organisatie dat documenten (geanonimiseerd) kunnen worden gepubliceerd en
- (3) slaan we informatie die duurzaam bewaard moet worden op in een digitale archiefbewaarplaats.

Om dit te kunnen realiseren dienen we in 2022 een aantal extra werkzaamheden te verrichten die niet binnen de bestaande capaciteit kunnen worden opgevangen. Hiervoor is eenmalig in 2022 een bedrag van € 100.000 benodigd. Gemeenten worden gecompenseerd voor hun werkzaamheden.

3. Nieuw beleid

Capaciteit Juridische Zaken	-160 N	-160 N	o V	o V
-----------------------------	--------	--------	-----	-----

We hebben bij Juridische Zaken alle taken en werkzaamheden in beeld gebracht. Indien we ons beperken tot de wettelijk verplichte taken, Juridische kwaliteitszorg en de ondersteuning van de afdelingen, is er in de formatie een tekort van 2 fte. Er is een verband met de toename van het aantal Wob-verzoeken, klachten en bezwaren.

Warmtenet Zevenaar fase 4	-340 N	o V	o V	o V
---------------------------	--------	-----	-----	-----

In 2020 is samen met de woningbouwcorporatie en de provincie het plan van aanpak (fase 3A) opgesteld om tot een intentieovereenkomst te komen (fase 3B). We verwachten de intentieovereenkomst eind 2021 vast te stellen.

Hierna gaan we door met fase 4, het komen tot een Samenwerkingsovereenkomst (SOK). Voor dit proces vragen wij een budget van € 190.000 in 2022. Dit budget gebruiken wij voor een projectleider, juridische deskundigheid (contracten en aanbesteding), technisch advies e.d..

Daarnaast vragen wij voor het vervolg van de Wijk van de Toekomst en voor onderzoek naar de betaalbaarheid van het uitfasen van aardgas een totaalbedrag van € 150.000 in 2022 (beide onderdelen € 75.000).

Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever	-50 N	-100 N	-100 N	-100 N
--	-------	--------	--------	--------

Ten aanzien van aantrekkelijk werkgeverschap loopt de gemeente Zevenaar, evenals in de regio, aan tegen krapte op de arbeidsmarkt. De oplossingen worden deels binnen de gemeente Zevenaar gezocht en deels in regionaal verband opgepakt. Voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen van deze ontwikkelingen binnen de bestaande begroting opgevangen. Dat zal onvoldoende zijn om ons als gemeente Zevenaar onderscheidend te kunnen presenteren. Om onszelf daadwerkelijk als een aantrekkelijke en professionele werkgever aan te kunnen merken, is vooralsnog vanaf medio 2022 een bedrag van € 100.000 aan extra structurele middelen noodzakelijk zodat aan de ontwikkeling naar een moderne en professionele organisatie daadwerkelijk invulling kan worden gegeven.

Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - o V -1.500 N -156 N -156 N
krediet inclusief IKC en sportvoorziening

Het haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een kindcentrum 0-16 jaar op locatie Vestersbos 4 in Zevenaar, inclusief een sportvoorziening voor alle leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs is afgerond. De totale kosten bedragen afgerond € 19,3 miljoen waarvoor gedeeltelijk dekking is gerealiseerd. Het benodigde aanvullend krediet (van afgerond € 6,5 miljoen) voor de herontwikkeling "onderwijshuisvesting locatie Vestersbos" is gebaseerd op het scenario waarin 2 IKC's gerealiseerd (Tamboerijn/de Wissel) en de voorziening voor voortgezet onderwijs inclusief verkeerskundige voorzieningen worden gerealiseerd en sportvoorziening. De sportvoorziening (1 gymzaal incl. turnvoorziening) wordt op een nader te bepalen locatie gerealiseerd. Een deel van de totale kosten kan eenmalig worden afgeschreven (boekwaarden en sloopkosten van de locatie Vestersbos en gymvoorziening). De structurele raming betreft dekking voor de kapitaallasten in de begroting. T.z.t. volgt nog een separaat raadsvoorstel voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet.

(V = Voordeel; N = Nadeel)

Bedragen x € 1.000

Mutatie omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Reserve mutaties > € 100.000				

3. Nieuw beleid

Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - o V o V 136 V 136 V
dekking via bestemmingsreserve
afschrijvingslasten

(V = Voordeel; N = Nadeel)

Corona-effecten

Hieronder presenteren wij een tabel met de corona-effecten per programma en taakveld. De corona-effecten van de 1e voortgangsrapportage 2021 zijn voor het opstellen van deze kadernota opnieuw bekeken. De corona-effecten hoeven echter ten opzichte van de 1e voortgangsrapportage niet aangepast te worden.

Prg	Taak veld	Taakveld omschrijving	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
6	6.2	Wijkteams	120.000	60.000	0	0
6	6.3	Inkomensregelingen	675.000	340.000	0	0
6	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	460.000	230.000	0	0
6	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	650.000	330.000	0	0
6	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	70.000	40.000	0	0
Eindtotaal			1.975.000	1.000.000	0	0

Risico's

De corona risico's zijn op basis van de CPB-raming van maart 2021 bijgesteld van 2,3 miljoen naar 2,8 miljoen. De vooruitzichten zijn positiever in de nieuwe raming. Op basis hiervan is de kans dat er een "nieuwe terugslag" komt naar beneden bijgesteld van 50% naar 30%.

WEERSTANDSVERMOGEN

Inleiding

In de kadernota is een actualisatie van het weerstandsvermogen opgenomen. .

benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van een actuele inventarisatie van risico's is de benodigde weerstandscapaciteit herberekend. De benodigde weerstandscapaciteit is gedaald van 10,8 (stand begroting 2021) naar 6,1 mln, voornamelijk door lagere risico's bij de grondexploitatie.

Het risico als gevolg van corona is geactualiseerd op basis van de maart raming 2021 van het CPB. Het risico is toegenomen van 2,3 naar 2,8. De kans dat er een "nieuwe terugslag" komt is lager ingeschat. Deze kans is naar beneden bijgesteld van 50% naar 30%. Een toelichting op dit risico is opgenomen in de bijlagen onderdeel risico's en onzekerheden. Als gevolg van deze bijstelling bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 6.061.000.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit zit in het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve. Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve zoals we die bij de jaarrekening 2020 hebben doorerekend komt uit op € 32,5 miljoen. In deze kadernota dekken wij de bijgestelde begrotingssaldi ten bedrage van € 7,5 miljoen die ontstaan in het meerjarenbeeld 2022-2025 uit de algemene reserve. Daarnaast onttrekken wij in 2022 € 6,5 miljoen voor de investering in onderwijshuisvesting aan 't Vestersbos. De nieuwe prognose van de algemene reserve komt daarmee uit op € 18.572.000.

WEERSTANDSRATIO

De ratio geeft de volgende uitkomst:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{18.572.000}{6.061.000} = 3,06$$

Deze uitkomst van het weerstandsvermogen kan als uitstekend worden gekenmerkt. Dit betekent dat de financiële risico's ruim voldoende afgedekt worden.

Beschouwing

Bij het beoordelen van de weerstandsratio moet worden meegenomen dat er geen rekening is gehouden met de onzekerheden die samenhangen met de financiële compensaties en wijzigingen in de bekostiging.

Daarnaast moet de weerstandsratio ook altijd in samenhang worden gezien met de structurele exploitatieruimte.

PROGRAMMA'S

BESTUUR EN ONDERSTEUNING

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Wat willen we?

We willen een faciliterende netwerkgemeente zijn. Hierbij staan we open voor initiatieven van onze inwoners, organisaties en bedrijven. We richten ons op digitale dienstverlening en persoonlijke contacten. Onze inwoners ervaren onze dienstverlening als goed en betrouwbaar. Onze gemeenteraad en college richten zich op integer, democratisch bestuur, waarbij het ons doel is transparant en een open bestuur te zijn.

Ontwikkelingen

Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever

De gemeentelijke organisatie is een kennisorganisatie die vooral afhankelijk is van het aantrekken en behouden van denkkraft om aan de opgaven, waar de gemeente voor staat, invulling te geven. Ten aanzien van aantrekkelijk werkgeverschap loopt de gemeente Zevenaar, evenals in de regio, aan tegen krapte op de arbeidsmarkt. Gelet op de verdere decentralisatie van overheidstaken zal deze krapte zich de komende jaren blijven manifesteren. Dit dwingt ons er niet alleen toe om na te denken over hoe wij ons als aantrekkelijke werkgever willen presenteren, maar daar ook op korte termijn concreet invulling aan te geven. Daarvoor hebben wij een aantal aanvliegroutes in beeld. Het optimaal benutten van de ruimte binnen de cao gemeenten door, in het kader van de organisatieontwikkeling, het functiehuis te herijken. Maar ook medewerkers optimaal te faciliteren in hun ontwikkeling waardoor zij duurzaam en professioneel inzetbaar blijven. Te denken valt aan vitaliteit (fysiek), competentie management, opleiding en ontwikkeling (mentaal). Ook willen we een aantrekkelijker werkgever zijn ten aanzien van onze arbeidsvoorwaarden. Niet alleen ten behoeve van het behoud maar ook ten aanzien van het aantrekken van nieuw personeel. Het functiehuis alleen is daarvoor niet voldoende ook zullen de secundaire arbeidsvoorwaarden onder de loep worden genomen, zoals: reiskostenvergoeding woon- werkverkeer en uitbreiding lokale doelen in het Individueel Keuze Budget (IKB), beter benutten van de Werkkostenregeling etc.

Rechtsmatigheidsverantwoording

Als de wetgeving in 2021 wordt aangenomen, dan treedt met terugwerkende kracht vanaf het verslaggevingsjaar 2021 de rechtsmatigheidsverantwoording in werking. Gedurende 2020 is de auditcommissie meegenomen in deze ontwikkeling en op 11 februari 2021 heeft de accountant een toelichting gegeven in de commissie Middelen.

Doelstelling van de wetwijziging is het versterken van de interne beheersing en een nadrukkelijke rol van het college in de verantwoording omtrent het rechtsmatig handelen. De rol van de accountant verschuift van het controleren van de rechtsmatigheid naar het controleren of de verantwoording door het college getrouw is. Op advies van de accountant en in afstemming met de auditcommissie starten wij dit jaar in ieder geval met de voorbereidingen op de rechtsmatigheidsverantwoording. Mocht de wetgeving een jaar later in werking treden, dan gebruiken wij dit jaar om ervaring op te doen.

WAT WILLEN WE?

0.1 Goed bestuur

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers voelen zich optimaal betrokken bij de totstandkoming van ons beleid en zijn tevreden over de kwaliteit van ons bestuur.

We willen dat voor inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers inzichtelijk is wat we als bestuur doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Betrokkenheid en betrouwbaarheid zijn kenmerkend voor onze gemeenteraad en college.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar Gelderland meting	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
------	---------------------------	----------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Apparaatskosten (in € per inwoner)

Toelichting 6,40 6,40

De beleidsindicatoren van dit programma (apparaatskosten, bezetting, externe inhuur, formatie en overhead zijn niet opgenomen op waarstaatjegemeente.nl. Daarom zijn niet alle waardes gevuld.

De apparaatskosten zijn becijferd door een totaaltelling van salarissen, inhuur, P&O, Huisvesting, Intern Beheer en I&A. Wordt uitgedrukt in € per inwoner.

Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners)

Toelichting 6,50 6,50

De huidige bezetting op 31-12-2020 bedraagt 282 fte, uitgedrukt per 1.000 inwoners. De bezetting blijft naar verwachting stabiel, door uitstroom en een aantal moeilijk in te vullen vacatures.

Externe inhuur (kosten in % totale loonsom en inhuur externen)

Toelichting 23,50 22

Het gaat hier om de totale inhuur als % van de loonsom; landelijk komt deze indicator in onze gemeentegrootteklasse uit op ± 19%. De externe inhuur is als gevolg van inhuur op projecten en vacatures in de reguliere formatie hoger dan het landelijk gemiddelde. In verband met het tijdelijke karakter van projecten zetten wij tijdelijke capaciteit (lees: inhuur derden) in op projecten.

Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners)

Toelichting 7,38 7,38

De vastgestelde formatie per 31-12-2020 is 324 fte. In deze indicator wordt de formatie uitgerekend per 1.000 inwoners.

Afhankelijk van veranderingen en ontwikkelingen in het takenpakket van gemeenten in de nabije toekomst kan deze indicator wijzigen.

Overhead (in % van totale lasten)

Toelichting 9 9

Het totaal van de loonkosten, kosten van ICT, P&O, facilitaire zaken, huisvesting en overige overhead wordt uitgedrukt in een % van de totale lasten.

De berekening van overhead sluit aan bij het taakveld 0.4 overhead. Door een gerichte doorbelasting van kosten vanuit het taakveld overhead naar de andere taakvelden, krijgen we het werkelijke volume van de overhead steeds beter in beeld.

0.2 Dienstverlening en gemeentelijke organisatie

We willen een optimale dienstverlening realiseren door ons te richten op de drie focuspunten 'Service op Maat, Verbindend en Gastvrij' uit onze dienstverleningsvisie 'Samen Sterker'. We maken dit concreet door meetbare doelstellingen te bepalen en willen onze dienstverlening aan de hand hiervan meten en verbeteren. Het is ons doel onze dienstverlening de komende jaren verder vorm te geven en te versterken. Wij willen onze gemeentelijke organisatie op orde hebben, moderniseren en vernieuwen.

0.3 Financieel beleid

We willen een gezonde en solide financiële positie en huishouding. Dit betekent een begroting die structureel en reëel sluitend is en waarbij risico's zijn afgedekt.

WAT DOEN WE?

Nieuwe activiteiten

0.1 Goed bestuur

0.1.4 Corona herstelplan	Jaar realisatie	2023
Soort Nieuw beleid		

Als gemeente hebben wij middelen (€ 3.000.000) beschikbaar gesteld voor het stimuleren van de regionale en lokale economie en voor herstelmaatregelen op sociaal-cultureel gebied.

0.3 Financieel beleid

0.3.2 Rechtmatigheidsverantwoording	Jaar realisatie	2023
Soort Autonome ontwikkeling		

Vanaf 1-1-2021 is de gemeente verantwoordelijk voor het opstellen en opnemen van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken. Doelstelling van de wetswijziging is het versterken van de interne beheersing en een nadrukkelijke rol van het college in de verantwoording omtrent het rechtmatig handelen. De rol van de accountant verschuift van het controleren van de rechtmatigheid naar het controleren in hoeverre de verantwoording door het college getrouw is. De verantwoording bestaat uit een interne analyse over het rechtmatig handelen, met een onafhankelijke verbijzonderde interne controle en de vorming van een integraal beeld over de beheersmaatregelen in de verschillende (materiële) processen.

Bedragen x € 1.000				
Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	75			
<u>Toelichting</u>				

In 2021 starten wij het traject van de verplichte rechtmatigheidsverantwoording op. Wij vragen voor 2022 een incidentele aanvulling van € 75.000. Dit om het project tot en met de verantwoording in de jaarstukken 2021 af te kunnen ronden.

Intensivering bestaande activiteiten

o.2.2 Data gedreven sturen als vernieuwende sturingspraktijk		Jaar realisatie	2023
Soort	Collegeprogramma		

Datagedreven sturing is het vermogen om op basis van het verzamelen en analyseren van data tot sturing op de gemeentelijke thema's te komen. Wij gaan systematisch deze nieuwe werkwijze in het primaire proces opnemen. Dit brengt met zich mee dat we een aantal organisatorische en technische condities planmatig verbeteren. Te denken valt aan competentieontwikkeling, het werken met een datastrategie en de ontwikkeling van open data. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor de risico's en ethische vraagstukken die deze ontwikkeling met zich meebrengt.

Bedragen x € 1.000				
Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	85	85		

Toelichting

De ontwikkeling naar datagedreven werken is in volle gang. De architectuur is grotendeels op orde en diverse toepassingen van sturing in de vorm van dashboards zijn zichtbaar. In de fase van datavolwassenheid waarin we nu zitten, merken we dat het steeds meer van belang is om op het juiste moment over de juiste data van de juiste kwaliteit te beschikken. We hebben binnen de organisatie ± 150 dataverzamelingen die in- en soms extern ontsloten worden. In een aantal gevallen is de datakwaliteit onvoldoende bekend en vindt beperkt meting en bewaking van kwaliteit plaats. Om de basis op orde te krijgen voor de stap naar een meer sturend datamanagement willen wij de komende twee jaar een impuls geven aan (de samenhang van) onze gegevenshuishouding. Daartoe is incidenteel voor de jaren 2022 en 2023 € 85.000 per jaar nodig.

o.2.4 Ontwikkelen naar een moderne en professionele organisatie		Jaar realisatie	2023
Soort	Collegeprogramma		

We zijn een aantrekkelijke en professionele werkgever en mensen werken graag bij ons in Zevenaar. Vanuit ons HR-beleid zetten we in op duurzame inzetbaarheid, aantrekkelijk werkgeverschap en een professionele organisatie. Medewerkers zijn toegerust om in steeds veranderende contexten hun werk te doen. Ze zijn goed opgeleid, flexibel in hun gedrag en communicatie. We zijn in staat het werk af te stemmen op de nieuwe uitdagingen die de samenleving met zich mee brengt. We nemen medewerkers mee in veranderingen en toekomstige ontwikkelingen. Zij zijn zelf actief in hun eigen loopbaanontwikkeling. We volgen de resultaten van ons HR-beleid. Er is een veilig werkklimaat waarin we transparant en open zijn. Onze processen en werkafspraken ondersteunen dit.

Bedragen x € 1.000				
Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	50	100	100	100

Toelichting

Ten aanzien van aantrekkelijk werkgeverschap heeft de gemeente Zevenaar te maken met krapte op de arbeidsmarkt, net zoals andere gemeente in de regio. De oplossingen worden deels binnen de gemeente Zevenaar gezocht en deels in regionaal verband opgepakt. De bestaande budgetten zijn onvoldoende om ons als gemeente Zevenaar onderscheidend te kunnen presenteren. Om daadwerkelijk aantrekkelijker en professioneler als werkgever te zijn, is vanaf medio 2022 een bedrag van € 100.000 aan extra structurele middelen noodzakelijk. Met het budget gaan wij de ontwikkeling in naar een moderne en professionele organisatie

o.2.7 Invoeren Wet Open Overheid		Jaar realisatie	2022
Soort	Actualisatie bestaand beleid		

Het is nog niet exact bekend wanneer de Wet Open Overheid in werking zal treden. De Eerste Kamer heeft de behandeling opgeschort om ruimte te geven voor nader onderzoek naar de impact van de wet voor overheden. Inhoudelijk treffen wij voorbereidingen om de digitale informatiehuishouding voor onze inwoners, bedrijven en instellingen conform de filosofie van de Wet tijdig klaar te hebben. Dat door onder andere (in Liemers verband) na te gaan of mogelijke vernieuwing van architectuur voor informatie- en archiefbeheer noodzakelijk is en ervoor te zorgen dat de huidige archieven digitaal op orde en duurzaam toegankelijk zijn om aan de nieuwe wetgeving te voldoen.

Bedragen x € 1.000				
Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	100			

Toelichting

Het gaat hier om de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door ze te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. Dat betekent niet meer wachten tot ernaar wordt gevraagd. Samengevat: informatie wordt beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren. Om deze randvoorwaarden te realiseren:

- (1) brengen we onze informatiehuishouding stapsgewijs per bedrijfsproces op orde;
- (2) brengen we het proces van elf informatiecategorieën in beeld en borgen in de organisatie dat documenten (geanonimiseerd) kunnen worden gepubliceerd en
- (3) slaan we informatie die duurzaam bewaard moet worden op in een digitale archiefbewaarplaats.

Om dit te kunnen realiseren dienen we in 2022 een aantal extra werkzaamheden te verrichten die niet binnen de bestaande capaciteit kunnen worden opgevangen. Hiervoor is eenmalig in 2022 een bedrag van € 100.000 benodigd. Gemeenten worden gecompenseerd voor hun werkzaamheden.

Doorlopende activiteiten

o.1 Goed bestuur

o.1.1 Verbeteren bestuurscultuur	Jaar realisatie	2022
o.1.2 Groeien naar een verbindende gemeente	Jaar realisatie	2022
o.1.3 Invullen bestuurlijke rol als samenwerkingspartner	Jaar realisatie	2022

o.2 Dienstverlening en gemeentelijke organisatie

o.2.1 Afronden lopende projecten voor start nieuwe projecten	Jaar realisatie	2022
o.2.2 Data gedreven sturen als vernieuwende sturingspraktijk	Jaar realisatie	2023
o.2.4 Ontwikkelen naar een moderne en professionele organisatie	Jaar realisatie	2023
o.2.5 Verbeteren dienstverlening aan inwoners en ondernemers	Jaar realisatie	2022
o.2.7 Invoeren Wet Open Overheid	Jaar realisatie	2022

o.3 Financieel beleid

o.3.1 Uitvoeren Planning & Control cyclus	Jaar realisatie	2022
---	-----------------	------

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	91.618	90.807	91.345	91.172
Wijzigingen 2e VGR 2020	-147	285	199	199
Wijzigingen tot 1e VGR	361	361	361	361
1e Voortgangsrapportage	11	11	11	11
Baten tot de kadernota	91.842	91.464	91.916	91.743
<u>1. Autonome ontwikkelingen</u>				
Algemene uitkering inflatiecorrectie	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal mutaties baten kadernota	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal baten tot en met de kadernota	93.027	92.649	93.101	92.928
Lasten				
Primitieve begroting	22.654	21.760	22.018	22.020
Mutaties 2e VGR 2020	-29	-29	-29	-29
Wijzigingen tot 1e VGR	180	150	150	150
1e Voortgangsrapportage	168	168	168	168
Lasten tot de kadernota	22.973	22.049	22.307	22.309
<u>1. Autonome ontwikkelingen</u>				
Bijdrage GR SDL	64	64	64	64
Loonontwikkeling ambtelijke organisatie	276	276	276	276
Stelpost inflatie 2022	650	650	650	650
Stelpost eigen inkomsten 2022.	-393	-393	-393	-393
Algemene uitkering inflatiecorrectie	0	0	0	0
Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel	0	0	-2	-2
<u>2. Actualisatie bestaand beleid</u>				
Impuls sturend datamanagement	85	85	0	0
Vervolg Wet Open Overheid	100	0	0	0
Rechtmatigheidsverantwoording / verbetering interne controle 2021	75	0	0	0
<u>3. Nieuw beleid</u>				
Capaciteit Juridische Zaken	160	160	0	0
Haalbaarheidsonderzoek renovatie / nieuwbouw Voedselbank	25	0	0	0
Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever	50	100	100	100
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0	0	-20	-20
Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort	0	-1	-1	-1
Totaal mutaties lasten kadernota	1.092	941	674	674
Totaal lasten tot en met de kadernota	24.065	22.990	22.981	22.983
Saldo voor bestemming	68.962	69.658	70.120	69.945
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	759	111	111	111
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	759	111	111	111
Toevoegingen tot de kadernota	358	358	358	358
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	358	358	358	358

Totaal mutaties reserves	400	-247	-247	-247
Saldo na bestemming	69.362	69.411	69.873	69.698

Toelichting financiële ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Bijdrage GR SDL

De bijdragen volgens de aangeleverde begroting van Samenwerking de Liemers (SDL) worden geraamd. Dit betreft de onderdelen Bestuur, Inkoop en RID.

In de begroting van de RID zijn in opdracht van de gemeenten betreffende het zaaksysteem Decos en datagedreven sturing nieuwe ontwikkelingen opgevoerd. Deze projecten zijn noodzakelijk voor een goede efficiënte uitoefening van de dagelijkse werkzaamheden met minder storingsgevoeligheid.

Loonontwikkeling ambtelijke organisatie

De loonkostenstijging voor 2022 is door het CPB ingeschat op 1,2%. Gerekend over de totale loonsom van € 23 miljoen betekent dit een verhoging van € 276.000. In de algemene uitkering wordt de stijging gecompenseerd.

Stelpost inflatie 2022

De Algemene Uitkering is gebaseerd op prijspeil 2022. Dit betekent dat bij alle begrotingsposten rekening moet worden gehouden met een prijsstijging (inflatie).

Voor een deel is deze kostenstijging meegenomen in financiële aanpassingen in deze kadernota (salaris, enkele verbonden partijen en zorgkosten). Voor de overige kosten hebben wij de inflatie berekend op € 650.000.

Stelpost eigen inkomsten 2022.

Voor de jaarlijkse kostenstijging (inflatie) is een stelpost opgenomen in deze kadernota. Maar naast de kostenstijging ramen wij ook een stijging van 1,4% op de eigen (belasting) inkomsten. Wij ramen de stijging van eigen inkomsten op € 393.000.

Algemene uitkering inflatiecorrectie

In deze kadernota is rekening gehouden met kostenstijgingen vanwege inflatie. Voor de algemene uitkering wordt daarom ook een inkomstenstijging vanwege inflatie geraamd. Er wordt rekening gehouden met een stijging van de algemene uitkering van 1,4% volgens de raming van het CPB van maart 2021. Dit is het percentage dat ook in de meicirculaire wordt gebruikt.

Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel

Het krediet voor de nieuwbouw van de basisscholen Tamboerijn en de Wissel wordt geactualiseerd. Het betreft aanpassing in verband met jaarlijkse indexering.

2. Actualisatie bestaand beleid

Impuls sturend datamanagement

De ontwikkeling naar datagedreven werken is in volle gang. De architectuur is grotendeels op orde en diverse toepassingen van sturing in de vorm van dashboards zijn zichtbaar. In de fase van datavolwassenheid waarin we nu zitten, merken we dat het steeds meer van belang is om op het juiste moment over de juiste data van de juiste kwaliteit te beschikken. We hebben binnen de organisatie ± 150 dataverzamelingen die in- en soms extern ontsloten worden. In een aantal gevallen is de datakwaliteit onvoldoende bekend en vindt beperkt meting en bewaking van kwaliteit plaats. Om de basis op orde te krijgen voor de stap naar een meer sturend datamanagement willen wij de komende twee jaar een impuls geven aan (de samenhang van) onze gegevenshuishouding. Daartoe is incidenteel voor de jaren 2022 en 2023 € 85.000 per jaar nodig.

Vervolg Wet Open Overheid

Het gaat hier om de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door ze te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. Dat betekent niet meer wachten tot ernaar wordt gevraagd. Samengevat: informatie wordt beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren. Om deze randvoorwaarden te realiseren:

- (1) brengen we onze informatiehuishouding stapsgewijs per bedrijfsproces op orde;
 - (2) brengen we het proces van elf informatiecategorieën in beeld en borgen in de organisatie dat documenten (geanonimiseerd) kunnen worden gepubliceerd en
 - (3) slaan we informatie die duurzaam bewaard moet worden op in een digitale archiefbewaarplaats.
- Om dit te kunnen realiseren dienen we in 2022 een aantal extra werkzaamheden te verrichten die niet binnen de bestaande capaciteit kunnen worden opgevangen. Hiervoor is eenmalig in 2022 een bedrag van € 100.000 benodigd. Gemeenten worden gecompenseerd voor hun werkzaamheden.

Rechtmatigheidsverantwoording / verbetering interne controle 2021

In de 1ste voortgangsrapportage 2021 hebben wij een post voor het jaar 2021 opgenomen in het kader van de verplichte rechtmatigheidsverantwoording. In 2021 starten wij dit traject op om bij de jaarstukken 2021 voor de eerste keer tot een verantwoording komen. Er is nog onzekerheid of de nieuwe wetgeving al vanaf 2021 in zal gaan. Zoals aangekondigd in de 1ste voortgangsrapportage vragen wij voor 2022 een incidentele aanvulling van € 75.000. Dit om het project tot en met verantwoording in de jaarstukken 2021 af te kunnen ronden.

3. Nieuw beleid

Capaciteit Juridische Zaken

We hebben bij Juridische Zaken alle taken en werkzaamheden in beeld gebracht. Indien we ons beperken tot de wettelijk verplichte taken, Juridische kwaliteitszorg en de ondersteuning van de afdelingen, is er in de formatie een tekort van 2 fte. Er is een verband met de toename van het aantal Wob-verzoeken, klachten en bezwaren.

Haalbaarheidsonderzoek renovatie / nieuwbouw Voedselbank

Het pand van de voedselbank in Zevenaar is sterk verouderd. Voor de lange termijn komt de bruikbaarheid en veiligheid van het gebouw in het geding. In het planbord van het Integraal Accommodatie Plan (IAP) is het opstellen van een nieuwe visie voor het Goededoelenplein opgenomen. De planvorming voor een nieuwe voorziening voor de voedselbank bestaat uit het inventariseren van locaties en een haalbaarheidsonderzoek met verkenning voor mogelijkheden voor renovatie / nieuwbouw. Er is eenmalig een bedrag van € 25.000 voor dit onderzoek benodigd.

Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever

Ten aanzien van aantrekkelijk werkgeverschap loopt de gemeente Zevenaar, evenals in de regio, aan tegen krapte op de arbeidsmarkt. De oplossingen worden deels binnen de gemeente Zevenaar gezocht en deels in regionaal verband opgepakt. Voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen van deze ontwikkelingen binnen de bestaande begroting opgevangen. Dat zal onvoldoende zijn om ons als gemeente Zevenaar onderscheidend te kunnen presenteren. Om onszelf daadwerkelijk als een aantrekkelijke en professionele werkgever aan te kunnen merken, is vooralsnog vanaf medio 2022 een bedrag van € 100.000 aan extra structurele middelen noodzakelijk zodat aan de ontwikkeling naar een moderne en professionele organisatie daadwerkelijk invulling kan worden gegeven.

Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening

Het haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een kindcentrum 0-16 jaar op locatie Vestersbos 4 in Zevenaar, inclusief een sportvoorziening voor alle leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs is afgerond. De totale kosten bedragen afgerond € 19,3 miljoen waarvoor gedeeltelijk dekking is gerealiseerd. Het benodigde aanvullend krediet (van afgerond € 6,5 miljoen) voor de herontwikkeling "onderwijshuisvesting locatie Vestersbos" is gebaseerd op het scenario waarin 2 IKC's gerealiseerd (Tamboerijn/de Wissel) en de voorziening voor voortgezet onderwijs inclusief verkeerskundige voorzieningen worden gerealiseerd en sportvoorziening. De sportvoorziening (1 gymzaal incl. turnvoorziening) wordt op een nader te bepalen locatie gerealiseerd. Een deel van de totale kosten kan eenmalig worden afgeschreven (boekwaarden en sloopkosten van de locatie Vestersbos en gymvoorziening). De structurele raming betreft dekking voor de kapitaallasten in de begroting. T.z.t. volgt nog een separaat raadsvoorstel voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet.

Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort

Het vervangen van de bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort, parallel aan de Hengelderweg, is noodzakelijk om een robuust, toekomst vaste ontsluiting voor BusinessPark 7poort en de Fashion Outlet te kunnen realiseren én een robuuste, toekomstvaste aansluiting Zevenaar-Oost te kunnen realiseren. Naar verwachting zal het ontwerp van de Aansluiting Zevenaar-Oost van GelreGroen, waarin de bestaande fietstunnel gehandhaafd kan blijven, aan de contracteisen met Rijkswaterstaat en de gemeente Zevenaar (UVO) voldoen. Dit betekent dat indien de gemeente een ander (robuuster / toekomst vaster) ontwerp wenst, waarin de fietstunnel vervangen dient te worden, de gemeente de kosten dient te dragen. Voor deze fietstunnel geldt dat de investering aanzienlijk lager kan zijn indien deze in komende werkzaamheden (2e viaduct 7Poort, woonrijp maken 7Poort of realisatie Aansluiting Zevenaar-Oost) kan worden meegenomen. De kosten worden op basis van een zeer grove inschatting op dit moment geschat op € 300.000 – 350.000 (mits meegenomen met komende werkzaamheden). De meerkosten bij separate realisatie worden in dit geval globaal geschat op € 100.000 - € 150.000.

VEILIGHEID

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over brandweezorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Wat willen we?

Een gemeente waarin inwoners, ondernemers en organisaties zich veilig voelen in hun eigen woon- en werkomgeving.

Ontwikkelingen

Openbare orde & veiligheid

De taken binnen het werkveld veiligheid worden breder en diverser. Het gaat dan om de aanpak van ondermijning, waarbij we nieuwe samenwerkingsverbanden aangaan en vaker inzet nodig is van een burgemeestersbevoegdheid. Maar ook de samenwerking op het gebied van zorg en veiligheid is intensiever. Tot slot laat de coronacrisis zien dat de crisisorganisatie op orde en bestendig moet zijn voor een dergelijke crisis. De ervaringen uit de coronacrisis zouden tot een verandering kunnen leiden van de inrichting van crisisorganisaties. Er wordt op verschillende veiligheidsdomeinen nagedacht hoe we het organisatie-onderdeel Veiligheid robuuster en toekomstbestendig kunnen maken en wat we daarvoor nodig hebben.

WAT WILLEN WE?

1.1 Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen

Het voorkomen en op een goede manier bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen.

1.2 Bewaken van de openbare orde en veiligheid

Onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bezoekers zijn en voelen zich veilig in onze gemeente.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk	Werkelijk	Begroting	Begroting
	meting			2012	2016	2022	2025

Diefstal uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)

<u>Toelichting</u>	2018	2	1,30	2,90	2,10	2	2
--------------------	------	---	------	------	------	---	---

De waarde van de kengetal is nog niet gepubliceerd op WSJG.

Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)

<u>Toelichting</u>	2020	3,70	2,40	4,70	2,60	2,40	2,40
--------------------	------	------	------	------	------	------	------

De komende jaren verwachten we ten opzichte van 2020 een lichte daling in de geweldsmisdrijven. De verwachting blijft onder het Gelderse gemiddelde.

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)

<u>Toelichting</u>	2020	5,50	4,50	7	4,60	3,50	3,50
--------------------	------	------	------	---	------	------	------

Onze doelstelling is, mede op basis van de activiteiten in het kader van de uitvoering van het integraal veiligheidsplan het aantal vernielingen de komende jaren niet te laten stijgen.

Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)

<u>Toelichting</u>	2019	102	81	49	75	75
--------------------	------	-----	----	----	----	----

De afgelopen jaren laat het aantal Halt-verwijzingen een schommelend beeld zien. De samenwerking is de afgelopen jaren verbeterd.

Mogelijk dat het aantal doorverwijzingen daardoor ook is toegenomen in de loop der jaren. In Gelderland ligt het aantal boven de 100. Onze doelstelling is om het aantal Halt-verwijzingen licht te laten dalen de aankomende jaren.

Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)

<u>Toelichting</u>	2018	1,70	0,60	1	1,30	1	1
--------------------	------	------	------	---	------	---	---

De waarde van dit kengetal is nog niet gepubliceerd op WSJG.

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners toont een wisselend beeld, maar schommelt rond de 1. In onze regio scoren met name Duiven en Westervoort minder goed. In Gelderland ligt de score de afgelopen 10 jaar rond de 2,0. Onze gemeente zit hier dus onder. Wij streven, mede op basis van de activiteiten in het kader van de uitvoering van de kadernota integrale veiligheid, er naar dat dit cijfer niet stijgt.

Enig voorbehoud moeten we hier maken. Zodra de Fashion Outlet Zevenaar is geopend, zal dit cijfer mogelijk gaan stijgen.

WAT DOEN WE?

Doorlopende activiteiten

1.1 Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen

1.1.1 Verbeteren eerste hulpverlening in alle kernen	Jaar realisatie	2022
--	-----------------	------

1.2 Bewaken van de openbare orde en veiligheid

1.2.1 Bestrijden ondermijning	Jaar realisatie	2022
1.2.2 Vergroten veiligheid in de gemeente	Jaar realisatie	2022

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	68	68	68	68
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	68	68	68	68

Totaal mutaties baten kadernota	0	0	0	0
Totaal baten tot en met de kadernota	68	68	68	68

Lasten

Primitieve begroting	3.350	3.352	3.351	3.351
----------------------	-------	-------	-------	-------

Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Lasten tot de kadernota	3.350	3.352	3.351	3.351
1. Autonome ontwikkelingen				
Bijdrage aan GR VGGM - Brandweer	160	160	160	160
Totaal mutaties lasten kadernota	160	160	160	160
Totaal lasten tot en met de kadernota	3.510	3.512	3.511	3.511
Saldo voor bestemming	-3.443	-3.445	-3.443	-3.443
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota				
Onttrekkingen kadernota				
Totaal onttrekkingen reserves				
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves				
Saldo na bestemming	-3.443	-3.445	-3.443	-3.443

Toelichting financiële ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Bijdrage aan GR VGGM - Brandweer

Ten opzichte van 2021 is de compensatie voor loon- en prijsindex € 41.000, de verhoging voor de 24/7 post in Ede € 96.000, de impuls voor externe veiligheid € 3.000 en de nieuwe verdeelsleutel € 20.000. Hiermee komt de nieuwe bijdrage voor de Brandweer in 2022 uit op € 2.634.000.

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Wat willen we?

Wij willen een goede en veilige bereikbaarheid van de kernen en buitengebied voor alle verkeersdeelnemers. Het is ons doel een verkeersveilige gemeente te zijn met een goede bereikbaarheid en doorstroming van zowel het personen- als vrachtverkeer. Een optimale bereikbaarheid over de weg is een voorwaarde voor een gezonde economische structuur, onze aantrekkelijkheid voor de transportsector en daarmee voor het versterken van het logistieke profiel van Zevenaar. Ook de bereikbaarheid over water (onder andere laad- en losplaats) is hier onderdeel van. Deze optimale bereikbaarheid willen wij voor onze gemeente realiseren. De nieuwe ontsluiting van de gemeente op het rijkswegennet (A12 en A15) en de aanpassing van het onderliggende wegennet hierop, waaronder het mogelijk doortrekken van het Witte Kruis, zijn hiervoor van cruciaal belang. Als afgeleide van de infrastructuur voor het gemotoriseerde verkeer willen we een fietsvriendelijke en -veilige gemeente zijn. We beoordelen daarvoor de bestaande fietsvoorzieningen en maken inzichtelijk waar schakels niet voldoen, niet veilig zijn of ontbreken.

Ontwikkelingen

Infrastructurele projecten in uitvoering

Ook in 2022 zijn diverse grootschalige infrastructurale projecten in de uitvoering. Zowel van de gemeente als van Rijkswaterstaat, ProRail, provincie Gelderland en ontwikkelaars/bedrijven. Deze projecten hebben impact op elkaar en vergen de nodige afstemming in de planning. Dit leidt ertoe dat soms uitvoering even moet wachten op de afronding van een ander project. Naar verwachting heeft dat geen negatief effect op de planning van deze projecten, omdat in een vroeg stadium de plannen met elkaar worden besproken zodat binnen de planning van een project nog geschoven kan worden zonder dat de einddatum in geding komt.

WAT WILLEN WE?

2.1 Verkeer en vervoer

In het kader van een goede bereikbaarheid streven wij naar goede ontsluitingen van onze kernen. Wij willen een goede verbinding naar de verbrede A12 en de doorgetrokken A15 realiseren en het onderliggende wegennet hier goed op aansluiten. Wij streven naar een directe verbinding van het Gelders Eiland op de hoofdwegestructuur (A12), waarbij er aandacht is voor de leefbaarheid in de kernen. Om het fietsgebruik te stimuleren en de fietsveiligheid te waarborgen, zorgen wij voor een goed netwerk van fietsvoorzieningen en -fietspaden. In de stad Zevenaar, tussen de kernen onderling en naar de omliggende gemeenten.

2.2 Parkeren

Wij willen de parkeerdruk in het centrum van de stad Zevenaar door middel van betaald parkeren blijven reguleren.

WAT DOEN WE?

Doorlopende activiteiten

2.1 Verkeer en vervoer

2.1.1 Aanleggen 2e viaduct 7Poort	Jaar realisatie	2022
2.1.3 Infrastructuur voorbereiding en uitvoering	Jaar realisatie	2027

2.2 Parkeren

2.2.1 Verbeteren parkeervoorzieningen	Jaar realisatie	2022
---------------------------------------	-----------------	------

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	197	197	197	197
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	197	197	197	197
Totaal mutaties baten kadernota	0	0	0	0
Totaal baten tot en met de kadernota	197	197	197	197
Lasten				
Primitieve begroting	5.401	5.519	5.705	5.705
Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	2	2	2	2
Lasten tot de kadernota	5.403	5.521	5.706	5.706
3. Nieuw beleid				
Verbonden Regio	57	0	0	0
Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort	0	18	18	18
Onderzoek naar HUB 7Poort	50	0	0	0
Totaal mutaties lasten kadernota	107	18	18	18
Totaal lasten tot en met de kadernota	5.510	5.538	5.724	5.724
Saldo voor bestemming	-5.313	-5.341	-5.527	-5.527
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	19	19	19	19
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	19	19	19	19
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	19	19	19	19
Saldo na bestemming	-5.293	-5.322	-5.507	-5.507

Toelichting financiële ontwikkelingen

3. Nieuw beleid

Verbonden Regio

De Verbonden regio is één van de 5 opgaven uit de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage per inwoner is € 1,30. Voor 2022 ramen we € 57.000. De speerpunten van de Verbonden regio, zoals genoemd in de regionale agenda voor 2022:

1. Gebiedsgerichte corridor aanpak
2. Regionaal (snel)fietspadennetwerk
3. Hubs en knooppunten
4. Gedrag aanpak duurzame mobiliteit
5. Verkeersveiligheid

Met creatieve oplossingen helpen we inwoners en werkgevers om duurzamer, slimmer, sneller en gezonder te reizen. Daartoe hoort de realisering van snelfietsroutes en de voorgenomen aanleg van een mobiliteitsknooppunt in Zevenaar-Oost in combinatie met de komst van een treinstation.

Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort

Het vervangen van de bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort, parallel aan de Hengelderweg, is noodzakelijk om een robuust, toekomst vaste ontsluiting voor BusinessPark 7poort en de Fashion Outlet te kunnen realiseren én een robuuste, toekomstvaste aansluiting Zevenaar-Oost te kunnen realiseren. Naar verwachting zal het ontwerp van de Aansluiting Zevenaar-Oost van GelreGroen, waarin de bestaande fietstunnel gehandhaafd kan blijven, aan de contracteisen met Rijkswaterstaat en de gemeente Zevenaar (UVO) voldoen. Dit betekent dat indien de gemeente een ander (robuuster / toekomst vaster) ontwerp wenst, waarin de fietstunnel vervangen dient te worden, de gemeente de kosten dient te dragen.

Voor deze fietstunnel geldt dat de investering aanzienlijk lager kan zijn indien deze in komende werkzaamheden (2e viaduct 7Poort, woonrijp maken 7Poort of realisatie Aansluiting Zevenaar-Oost) kan worden meegenomen. De kosten worden op basis van een zeer grove inschatting op dit moment geschat op € 300.000 – 350.000 (mits meegenomen met komende werkzaamheden). De meerkosten bij separate realisatie worden in dit geval globaal geschat op € 100.000 - € 150.000.

Onderzoek naar HUB 7Poort

Op basis van een regionaal onderzoek naar mogelijkheden voor een HUB (knooppunt) worden de locaties 7Poort en Wijchen als kansrijk bestempeld. Ook Rijkswaterstaat heeft aangegeven de locatie 7Poort zeer interessant te vinden als HUB i.r.t. de verkeersproblematiek op de A12. De volgende stap is om de mogelijkheden voor een HUB op deze locaties nader te verkennen. Hoewel er regionale/provinciale middelen beschikbaar zijn zal ook om een gemeentelijke bijdrage worden gevraagd.

ECONOMIE

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Wat willen we?

Het behouden en versterken van de bestaande economische structuur. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en het onderwijs zijn op elkaar afgestemd. We behouden de lokale en regionale werkgelegenheid en het voorzieningenniveau.

Ontwikkelingen

Coronacrisis

We zetten extra in op actieve communicatie over de behoeften van ondernemers en wijzen regelmatig op de verschillende steunmaatregelen. Vanuit het herstelplan ondersteunen we ondernemers specifiek met lokale belastingmaatregelen en werken we o.a. aan een actieplan voor het centrum en het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein Hengelder/Tatelaar. Hierdoor proberen we de ondernemers te ondersteunen in de herstelfase van de coronacrisis.

Werklocaties

Het Regionaal Programma Werklocaties is vastgesteld. Dit RPW wordt door de provincie verankerd in de ruimtelijke verordening. Op basis van dit RPW is ontwikkelruimte beschikbaar in de regio.

WAT WILLEN WE?

3.1 Versterken economische ontwikkeling

Het versterken van de economische structuur, waarbij de focus ligt op logistiek, de maakindustrie, riviergebonden bedrijvigheid en vrijetijdseconomie.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
	meting						
Functiemenging (%)							
<u>Toelichting</u>	2019	53,60	47,60	49,80	48,90	48	48

We streven structureel naar een balans tussen wonen en werken. Onze inwoners moeten idealiter in de woonomgeving werk kunnen vinden en andersom moeten werknemers van bedrijven die gevestigd zijn in de gemeente Zevenaar hier kunnen wonen.

Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)

<u>Toelichting</u>	2019	144,50	129,70	104,60	121,80	140,65	149
--------------------	------	--------	--------	--------	--------	--------	-----

Bij het vullen van deze toelichting is het resultaat over 2020 nog niet bekend.

Het aantal vestigingen is sinds 2008 behoorlijk toegenomen. Dit houdt gelijke tred met de Gelderse ontwikkelingen. Vergeleken met de Gelderse trend blijven we iets achter.

3.2 Ruimte bieden voor ondernemen

Het bieden van voldoende en kwalitatief goede werklocaties, waarin ruimte is voor nieuwvestiging en uitbreiding van bestaande bedrijven.

3.3 Dienstverlening aan ondernemers

Een goede waardering van onze dienstverlening door ondernemers.

3.4 Gebiedsmarketing

Wij willen de naamsbekendheid van onze gemeente vergroten en economische groei realiseren. Economische groei zorgt voor behoud van het bovenlokale voorzieningenniveau. Het is ons doel de toeristische en recreatieve kwaliteiten van onze prachtige gemeente te promoten en bezoekersaantallen te verhogen. We willen ondernemers aantrekken door hen bekend te maken met het positieve vestigingsklimaat voor bedrijven in onze gemeente.

WAT DOEN WE?

Doorlopende activiteiten

3.1 Versterken economische ontwikkeling

3.1.4 Uitvoeren en monitoren Regionaal Programma Werklocaties (RPW)	Jaar realisatie	2024
3.1.5 Uitvoeren Liemerse economische visie	Jaar realisatie	2023

3.2 Ruimte bieden voor ondernemen

3.2.3 Bruisend maken centrum Zevenaar - Herinrichten Raadhuisplein	Jaar realisatie	2022
3.2.5 Herstructureren bedrijventerreinen	Jaar realisatie	2022
3.2.6 Invullen gebouw Raadhuisplein 1	Jaar realisatie	2022
3.2.7 Ontwikkelen bedrijventerrein BusinessPark 7Poort	Jaar realisatie	2024

3.3 Dienstverlening aan ondernemers

3.3.2 Stimuleren start-ups	Jaar realisatie	2022
----------------------------	-----------------	------

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	10.244	5.592	702	702
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	10.244	5.592	702	702
Totaal mutaties baten kadernota	0	0	0	0
Totaal baten tot en met de kadernota	10.244	5.592	702	702
Lasten				
Primitieve begroting	10.792	5.960	1.067	1.067

Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	-17	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Lasten tot de kadernota	10.776	5.960	1.067	1.067
3. Nieuw beleid				
Productieve Regio	22	0	0	0
Totaal mutaties lasten kadernota	22	0	0	0
Totaal lasten tot en met de kadernota	10.798	5.960	1.067	1.067
Saldo voor bestemming	-553	-368	-365	-365
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	140	17	17	17
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	140	17	17	17
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	140	17	17	17
Saldo na bestemming	-413	-352	-349	-349

Toelichting financiële ontwikkelingen

3. Nieuw beleid

Productieve Regio

De Productieve regio is één van de 5 opgaven uit de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage per inwoner is € 0,73. Voor 2022 ramen we € 32.000. Hierbij komt de bijdrage aan de gemeente Arnhem voor het RPW van € 10.000 te vervallen. De speerpunten van de productieve regio, zoals genoemd in de regionale agenda voor 2022:

1. Stimuleren ondernemerschap in het MKB
2. Human Capital; onderwijs en arbeidsmarkt
3. Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters
4. Versterking van duurzame logistiek
5. Toekomstbestendige werklocaties.

Deze opgave richt zich op het versterken van de regionale economie door innovatie en forse banengroei. Voor Zevenaar zijn vooral de speerpunten Toekomstbestendige werklocaties en het Stimuleren van ondernemerschap in het MKB van belang. Binnen deze speerpunten sluiten de projecten uitbreiding bedrijventerrein 7Poort, het toekomstbestendig maken van Hengelder / Tatelaar en de MKB-deal prima aan. Door de inzet van de regio op deze projecten, komen we in aanmerking voor beleidsruimte en financiële ondersteuning.

ONDERWIJS

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijsachterstandenbeleid).

Wat willen we?

We willen dat alle kinderen en jongeren opgroeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs.

Ontwikkelingen

Onderwijshuisvesting: voorbereiden, starten en afronden van diverse bouwprojecten in het basis- en voortgezet onderwijs.

WAT WILLEN WE?

4.1 Onderwijs

Het is ons doel dat onze kinderen en jonge inwoners minimaal een startkwalificatie behalen om hun kansen op een goede toekomst, participatie aan de samenleving en hun economische onafhankelijkheid te vergroten. We willen daarom een goede toegankelijke (pedagogische) infrastructuur voor scholen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs met een doorgaande lijn voor 0- tot 23-jarigen in onze gemeente. Hierbij zoeken wij voortdurend samen met het onderwijs naar nieuwe verbindingen, in zowel de lokale gemeenschap als in het bedrijfsleven.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar Gelderland meting	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)						
<u>Toelichting</u>	2018	2,50	0,90	0,81		

Van absoluut verzuim is sprake als leerplichtige jeugdigen tussen de 5 en 16 jaar of jeugdigen van 16 of 17 jaar die nog vallen onder de kwalificatieplicht niet staan ingeschreven op een school en ook niet zijn vrijgesteld van de inschrijvingsplicht.

Uit het jaarverslag 2019-2020 van het Regionaal Bureau Leerlingzaken blijkt dat het in Zevenaar gaat om een aantal van 19 jeugdigen met absoluut verzuim (t.o.v. 6230 leer- en kwalificatie plichtige jeugdigen). Het absoluut verzuim lijkt te stijgen, doordat het RBL sinds een jaar minder vrijstellingen afgeeft. De jeugdige blijft daardoor in beeld en kan beter begeleid worden terug naar een schoolsituatie.

Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)

<u>Toelichting</u>	2019	21	25	22,92	19
--------------------	------	----	----	-------	----

Van relatief verzuim is sprake als leerplichtige jeugdigen gedurende 4 opeenvolgende lesweken meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuimen.

Uit het jaarverslag 2019-2020 van het Regionaal Bureau Leerlingzaken blijkt dat het in Zevenaar gaat om een aantal van 105 jeugdigen met relatief verzuim (t.o.v. 6230 leer- en kwalificatie plichtige jeugdigen).

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan VO en MBO)

<u>Toelichting</u>	2019	1,80	1,90	3	1,50
--------------------	------	------	------	---	------

De gemeente Zevenaar maakt deel uit van de RMC-regio Arnhem. In schooljaar 2019-2020 is een sterke daling zichtbaar in VSV-cijfers, zowel landelijk als op gemeenteniveau. In Zevenaar gaat het om een percentage van 1,12% (t.o.v. 1,78% in schooljaar 18-19), in vergelijking tot een landelijk percentage van 1,72 (t.o.v. 2,01% in school 18-19).

Vermoedelijke oorzaak van de daling is dat als gevolg van Covid-19 en hogere jeugdwerkloosheid jeugdigen in schooljaar 2019-2020 langer op school zijn blijven zitten, bij gebrek aan alternatieven.

4.2 Kinderopvang

Peuters, vanaf 2 jaar, krijgen toegang tot een kwalitatieve peutervoorziening binnen de kinderopvang. Een betekenisvolle speelleeromgeving stimuleert de ontwikkeling van peuters. Daarmee leggen we voor alle peuters een sterke basis voor een goede start in het onderwijs.

4.3 Natuur- en Milieueducatie (NME)

Wij willen dat inwoners, waaronder kinderen, in staat zijn om bewuste keuzes te maken ten aanzien van een duurzame en leefbare samenleving.

WAT DOEN WE?

Nieuwe activiteiten

Doorlopende activiteiten

4.1 Onderwijs

4.1.2 Bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen	Jaar realisatie	2022
4.1.5 Bevorderen van lezen en tegengaan van taalachterstand	Jaar realisatie	2025
4.1.6 Uitvoering beleidsplan onderwijsachterstandsbeleid 2021-2023	Jaar realisatie	2023
4.1.7 Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat	Jaar realisatie	2022
4.1.8 Bevorderen deelname educatieaanbod van beperkt geletterden	Jaar realisatie	2023

4.2 Kinderopvang

4.2.1 Toegang bieden tot kinderopvang	Jaar realisatie	2022
---------------------------------------	-----------------	------

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	910	910	910	910
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	910	910	910	910

Totaal mutaties baten kadernota	0	0	0	0
Totaal baten tot en met de kadernota	910	910	910	910

Lasten

Primitieve begroting	5.207	5.433	5.346	5.346
Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	-20	-20	-20	-20
1e Voortgangsrapportage	-42	-6	0	88
Lasten tot de kadernota	5.145	5.407	5.326	5.414
1. Autonome ontwikkelingen				
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	0	0	0	0
Actualiseren bijdrage GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	262	160	160	160
Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel	0	0	17	17
3. Nieuw beleid				
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0	1.500	156	156
Totaal mutaties lasten kadernota	262	1.660	333	333
Totaal lasten tot en met de kadernota	5.407	7.067	5.659	5.747
Saldo voor bestemming	-4.497	-6.156	-4.749	-4.837
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	68	68	68	68
Onttrekkingen kadernota	0	0	136	136
Totaal onttrekkingen reserves	68	68	204	204
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	68	68	204	204
Saldo na bestemming	-4.429	-6.088	-4.545	-4.633

Toelichting financiële ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein

De bijdrage voor 2022-2025 aan de MGR Sociaal Domein voor de diverse modules (WSP, Onderwijs en WgSW) is aangepast aan gewijzigde (concept) begroting van de gemeenschappelijke regeling. Hierbij is voor de module WgSW uitgegaan van het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2020, indexering (personeel/materieel) en verwachte uitstroombestand SW.

Actualiseren bijdrage GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)

De uitgaven van de GRHVOL stijgen. Dit heeft te maken met het feit dat de egaliseringsreserve is uitgeput. In 2022 verrekenen we de werkelijke kosten, waarbij we rekening houden met een investering van 3,5 miljoen voor vervangende nieuwbouw.

We doen een éénmalige storting in de reserve omdat een negatieve reserve niet is toegestaan.

Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel

Het krediet voor de nieuwbouw van de basisscholen Tamboerijn en de Wissel wordt geactualiseerd. Het betreft aanpassing in verband met jaarlijkse indexering.

3. Nieuw beleid

Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening

Het haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een kindcentrum 0-16 jaar op locatie Vestersbos 4 in Zevenaar, inclusief een sportvoorziening voor alle leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs is afgerond. De totale kosten bedragen afgerond € 19,3 miljoen waarvoor gedeeltelijk dekking is gerealiseerd. Het benodigde aanvullend krediet (van afgerond € 6,5 miljoen) voor de herontwikkeling "onderwijshuisvesting locatie Vestersbos" is gebaseerd op het scenario waarin 2 IKC's gerealiseerd (Tamboerijn/de Wissel) en de voorziening voor voortgezet onderwijs inclusief verkeerskundige voorzieningen worden gerealiseerd en sportvoorziening. De sportvoorziening (1 gymzaal incl. turnvoorziening) wordt op een nader te bepalen locatie gerealiseerd. Een deel van de totale kosten kan eenmalig worden afgeschreven (boekwaarden en sloopkosten van de locatie Vestersbos en gymvoorziening). De structurele raming betreft dekking voor de kapitaallasten in de begroting. T.z.t. volgt nog een separaat raadsvoorstel voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet.

Toelichting reserve mutaties

3. Nieuw beleid

Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - dekking via bestemmingsreserve afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten met betrekking tot de investering voor de locatie Vestersbos willen wij dekken uit een specifieke bestemmingsreserve. Wij stellen voor om € 6.500.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve en deze middelen te storten in een nieuwe bestemmingsreserve afschrijvingslasten locatie Vestersbos.

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Wat willen we?

We willen een gemeente zijn waar inwoners prettig wonen en waar voldoende mogelijkheden zijn om te sporten, culturele activiteiten te ontplooiën of hieraan deel te nemen en te recreëren.

WAT WILLEN WE?

5.1 Sport

Het is ons doel is dat alle inwoners in een leefbare en gezonde samenleving elkaar in de eigen omgeving kunnen ontmoeten en (gezamenlijk) kunnen sporten en bewegen, mede gericht op een gezonde levensstijl.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Niet sporters (%)							
<u>Toelichting</u>	2016	46,80	50,40		50,40	48	

We richten sportstimulering vooral op kinderen en jongeren, senioren, mensen met een beperking en mensen met een beperkt inkomen.

De combinatiefunctionarissen richten zich op meerdere doelgroepen d.m.v. clinics basisscholen, sjors sportief, fitheidstesten ouderen en jongeren op gezond gewicht.

De actuele gegevens van waar staat je gemeente zijn nog niet bekend.

5.2 Kunst en cultuur

Wij willen een divers cultureel en educatief aanbod, dat kwalitatief sterk is en voor inwoners gemakkelijk toegankelijk en dat bijdraagt aan welbevinden, creatief denken en plezier. Daarbij is cultuur belangrijk om de aantrekkingskracht van onze gemeente verhogen. Ons doel is dat cultuur bijdraagt aan het versterken van leefbaarheid, zelfredzaamheid, ontmoeting en verbinding.

5.3 Cultuurhistorisch erfgoed

We willen ons erfgoed behouden voor toekomstige generaties. Ook willen we het draagvlak voor behoud van ons erfgoed onder onze inwoners vergroten, door het meer te promoten en te vermarkten. Onze monumenten en cultuurhistorisch landschap dragen bij aan het versterken van de vrijetijdseconomie.

5.4 Vrijetijdseconomie

Vrijetijdsbesteding van Nederlandse en buitenlandse gasten draagt bij aan de Zevenaarse economie en daarmee ook aan de werkgelegenheid in de regio. Daarnaast heeft vrijetijdseconomie een positief effect op de leefbaarheid in onze gemeente. Wij streven naar een toename van het aantal banen in de sector recreatie-toerisme ten opzichte van het totaal aantal banen in onze gemeente stijgt van 6,6% in 2016 naar 6,8% in 2022.

WAT DOEN WE?

Nieuwe activiteiten

Doorlopende activiteiten

5.1 Sport

5.1.1 Harmoniseren subsidiebeleid	Jaar realisatie	2023
5.1.2 Ondersteunen samengaan sportverenigingen	Jaar realisatie	2022

5.2 Kunst en cultuur

5.2.3 Ondersteunen culturele activiteiten	Jaar realisatie	2022
5.2.5 Ondersteunen organisatie Kunstwerk!	Jaar realisatie	2022
5.2.6 Ontwikkelen Turmac Cultuurfabriek	Jaar realisatie	2022

5.3 Cultuurhistorisch erfgoed

5.3.1 Zorgdragen voor historisch erfgoed	Jaar realisatie	2022
--	-----------------	------

5.4 Vrijetijdseconomie

5.4.6 Uitvoeren beleidsplan vrijetijdseconomie	Jaar realisatie	2030
--	-----------------	------

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	777	777	777	777
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	777	777	777	777
Totaal mutaties baten kadernota	0	0	0	0
Totaal baten tot en met de kadernota	777	777	777	777
Lasten				
Primitieve begroting	8.274	8.093	8.023	8.015
Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Lasten tot de kadernota	8.274	8.093	8.023	8.015
<u>2. Actualisatie bestaand beleid</u>				
Openbaar groen	125	125	125	125
Bestrijding invasieve soorten	25	0	0	0
Bestrijding eikenprocessierups	50	0	0	0
<u>3. Nieuw beleid</u>				
Investering in trekkenwand Musiater	0	7	7	7
WK Volleybal dames 2022	15	0	0	0
Ontspannen Regio	25	0	0	0
Ecologisch bermbeheer buitengebied	65	50	50	50

Totaal mutaties lasten kadernota	305	182	182	182
Totaal lasten tot en met de kadernota	8.579	8.274	8.205	8.197
Saldo voor bestemming	-7.802	-7.497	-7.428	-7.420
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	198	150	105	105
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	198	150	105	105
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	198	150	105	105
Saldo na bestemming	-7.604	-7.348	-7.323	-7.315

Toelichting financiële ontwikkelingen

2. Actualisatie bestaand beleid

Openbaar groen

Wij komen tekort op de inhuur van personeel voor werkzaamheden ten behoeve van de groenvoorziening. Dit betreft ook de inzet van medewerkers van Scalabor voor de groenvoorziening. Voorheen werd bewust vacatureruimte van de afdeling openbare werken ingezet voor inhuur en de inzet van Scalabor. Echter deze ruimte is er niet meer vanwege structurele invulling van de vacatures. We zijn in gesprek met Scalabor om een nieuw contract af te sluiten en de inzet van de medewerkers van Scalabor in de groenvoorziening voort te zetten. Het structurele financiële effect bedraagt € 125.000.

Bestrijding invasieve soorten

Voor de bestrijding van invasieve soorten zoals bijvoorbeeld de Japanse duizendknoop en de reuzenberenklauw is € 25.000,- benodigd in 2022. De bestrijding van invasieve soorten volgt uit Europese wetgeving. Voor de jaren daarna nemen wij deze kosten op in de beheersplannen.

Bestrijding eikenprocessierups

Er is structureel overlast van eikenprocessierupsen binnen onze gemeente. Om de overlast te beperken is inhuur van specialisten nodig. De extra kosten worden geraamd op € 50.000. Wij ramen de kosten alleen voor 2022. Daarna nemen wij deze op in de beheersplannen.

3. Nieuw beleid

Investering in trekkenwand Musiater

De trekkenwandinstallatie van Het Musiater is verouderd en voldoet niet meer aan de nieuwe technische eisen vanuit de machinerichtlijn. Door eenmalig te investeren beschikt Het Musiater weer over een veilige en moderne trekkenwand, waardoor zowel amateur- als professionele theatervoorstellingen gefaciliteerd kunnen worden. Met deze impuls leveren wij een bijdrage aan een spoedig herstel van het Musiater na de coronaperiode. De investering bedraagt € 100.000. Met Kunstwerk! maken wij afspraken over toekomstige vervanging en reservering hier voor.

WK Volleybal dames 2022

Het grootste volleybalevenement ooit in Nederland begint op 23 september 2022 (onder voorbehoud) en duurt drie weken. Het is de wens van de organisatie dat alle deelnemende landen in de eerste fase van het toernooi worden ondergebracht in 24 verschillende Gelderse gemeenten. Samen met gemeente Duiven onderzoeken we de mogelijkheden om hierin te participeren.

De periode van april 2022 tot en met oktober 2022 staat in het teken van Volleybal door middel van side-events in samenwerking met Nevobo en de volleybalverenigingen.

Gemeente Zevenaar zal in samenwerking met bedrijven, lokale ondernemers, verenigingen, scholen en inwoners aan de slag gaan met volleybal gerelateerde activiteiten.

WK volleybal kan om verschillende redenen belangrijk zijn voor de gemeente Zevenaar. Dit evenement kan bijdragen aan aantrekkingskracht voor bewoners, bezoekers en bedrijven en aan het imago en de reputatie van de stad. Dit soort evenementen brengen vertier en levendigheid in de stad. Ze zetten de stad op de kaart. Middels het WK 2022 wensen de verschillende samenwerkende partijen waaronder ook de Provincie Gelderland doelstellingen te realiseren op verschillende gebieden zoals; sport, duurzaamheid, gezondheid, sociale cohesie, inclusie etc.

Ontspannen Regio

De Ontspannen regio is één van de 5 opgaven uit de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage per inwoner is € 0,57. Voor 2022 ramen we € 25.000. De speerpunten van de ontspannen regio, zoals genoemd in de regionale agenda voor 2022:

1. Duurzaam toerisme
2. Bruisende binnensteden en krachtige kernen
3. Groen-blauw raamwerk
4. Sterke culturele infrastructuur

De speerpunten onder deze opgave dragen bij aan gezamenlijk opdrachtgeverschap TVAN, visie op gastheerschap, ontwikkeling van thematische verhaallijnen en spreiding recreatiedruk. Maar ook versterken van leefbaarheid in centra en dorpskernen. We zetten in op verbeteren culturele infrastructuur en daarnaast belang van natuur en landschap te behouden en versterken waar mogelijk.

Ecologisch bermbeheer buitengebied

In december 2020 heeft de raad de motie "Red de bij" aangenomen. Het gaat hier om het verbeteren van de biodiversiteit voor insecten en dan met name ten behoeve van de wilde bijenstand. Deze is de afgelopen jaren drastisch afgenomen. Vooral in de in de buitengebieden is het slecht gesteld met de wilde bij. Er komen bijna geen ruigte of kruidenrijke weiljes mee voor. De gemeente kan de biodiversiteit van het buitengebied verbeteren door de bermen langs de wegen als bloemrijk hooiland te gaan beheren. We gaan stoppen met het klepelbeheer waarbij het gras wordt kapotgeslagen en blijft liggen, maar we gaan voortaan twee keer maaien (indien mogelijk sinusbeheer) en het gras afvoeren en meer kruidenvegetatie laten staan. Hierdoor krijgen de kruiden de kans om te ontwikkelen en te bloeien. Dit is weer gunstig voor de wilde bijen die leven van de nectar van de bloemen.

De extra kosten bedragen hiervoor € 50.000,- per jaar.

Herstel kruidenrijke bermen

Daarnaast gaan we eenmalig op plekken waar de bermvegetatie zeer eentonig is de grond los maken en inzaaien met een van nature op de klei voorkomende plantensoorten. Hiermee versnellen we de soortenrijkdom van de bermen. Kosten eenmalig € 15.000,-

SOCIAAL DOMEIN

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het Sociaal Domein. Hier rekenen we ook natuur- en milieueducatie toe. Voor het realiseren van de opgaven in het Sociaal Domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht. Begin 2020 is de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 vastgesteld. Dit is een visie op hoofdlijnen voor het brede Sociaal Domein. We werken aan een samenhangend en integraal beleid. Hierbij sluiten we aan op de belevingswereld van de Zevenaarse inwoners en op de sociale structuren in onze gemeente. De visie draagt bij aan het realiseren van de ambities en doelstellingen binnen het sociaal domein.

Hierbij gelden de volgende randvoorwaarden: financiële beheersbaarheid, goed opdrachtgever-opdrachtnemerschap en datagestuurd werken.

De ambities voor het sociaal domein zijn: we doen (alleen) wat nodig is; eer inwoners in Zevenaar leven in een (sociaal) veilige omgeving; meer inwoners doen zo zelfstandig mogelijk mee aan de maatschappij.

We houden bij de beleidsontwikkeling en uitvoering de volgende principes in acht:

- Rechtszekerheid – we doen wat nodig is
- Primaire levensbehoefte – eigen verantwoordelijkheid
- Positieve gezondheid – samen verantwoordelijk
- Integrale benadering – de mens staat centraal
- Van en voor inwoners – inclusieve samenleving
- Participatie – netwerk samenleving
- Regionale samenwerking – slim volgen in de basis en voorop lopen waar nodig

Wat willen we?

Wij willen de kansen en mogelijkheden van (kwetsbare) inwoners vergroten.

Ontwikkelingen

Nieuwe Wet Inburgering

Gemeenten krijgen weer regie op de inburgering met de komst van de nieuwe Wet Inburgering. Doel van de nieuwe wet is dat inburgeraars vanaf het moment dat zij in de gemeente wonen actief aan de slag gaan met inburgeren, taal, participatie en werk. Dit is een belangrijke basis voor het meedoen aan de samenleving en het bevorderen van (financiële) zelfstandigheid en zelfredzaamheid. De gemeente wordt onder andere verantwoordelijk voor het afnemen van een brede intake, de inkoop van de leerroutes en het zorgen voor casusregie. De beoogde inwerkingtreding van de nieuwe wet is 1 januari 2022.

Wetsvoorstel Breed Offensief

De beoogde invoeringsdatum van 1 juli 2021 is niet haalbaar; gestreefd wordt nu naar invoering van het wetsvoorstel op 1 januari 2022. Maar zeker is dat nog niet. Het wetsvoorstel is onderdeel van een breed offensief om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen en te houden.

Het voorstel bevat een groot aantal wijzigingen om:

- a. het proces van werk vinden en behouden eenvoudiger en makkelijker te maken voor werkgevers en werkzoekenden,
- b. het werken aantrekkelijker te maken voor mensen met beperkingen, en
- c. bij te dragen aan duurzaam werk voor arbeidsbeperkten

WAT WILLEN WE?

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

Het versterken van de sociale structuur én de 'basis op orde' in onze gemeente. Het gaat hier om het geheel van inwoners, organisaties, diensten en voorzieningen. De essentie is de samenhang tussen de mensen te versterken, de leefbaarheid te vergroten en de participatie in de stad, dorpen en wijken te bevorderen. Wij versterken deze structuur onder andere door inwoners en organisaties te faciliteren bij initiatieven, hen daarbij te ondersteunen en te positioneren. Daarbij investeren we in ontmoeting dichtbij onze inwoners en maatschappelijke partners. Als regisseur stellen wij ons actief op om verbindingen te initiëren en te stimuleren. Het gaat tot slot ook om grip op de kosten en flexibiliteit ten aanzien van inkoop en verantwoording binnen het sociaal domein te versterken.

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

We gaan op het gebied van jeugd en maatschappelijke ondersteuning uit van de kracht van de samenleving en sluiten aan bij de leefwereld van inwoners en gezinnen. Onze activiteiten zijn erop gericht de inwoners in hun kracht te zetten en de samenleving actiever te maken. Hierbij houden we oog voor kwetsbaarheid, vergrijzing en voor jeugd en gezin. Daarbij zijn we gericht op het verminderen van de kosten van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin							
<u>Toelichting</u>	2019	5	5		5	5	5

Ons beleid is er op gericht om het aantal kinderen in armoede terug te dringen.

Landelijk ligt het percentage kinderen die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen op 6%. In gemeente Zevenaar streven we naar een lager percentage dan landelijk.

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 1.000 inwoners)

<u>Toelichting</u>	2020	61,90	83	71	89	97
--------------------	------	-------	----	----	----	----

Zevenaar heeft in vergelijking met Gelderland meer inwoners met maatwerkarrangementen vanuit de Wmo. Dit heeft verschillende oorzaken:

1. Zevenaar kent ten opzichte van Gelderland een meer vergrijsde populatie. Vergrijzing blijkt een voorspeller voor Wmo gebruik. Het aantal mensen in Zevenaar dat hulp vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) nodig heeft, is daardoor hoger.

2. In de gemeente Zevenaar zijn veel soorten van zorg en ondersteuning vanuit de Wmo als maatwerk georganiseerd. Er zijn (grote) gemeenten in Gelderland die vormen van zorg en ondersteuning als algemene voorziening hebben georganiseerd die in Zevenaar als maatwerk worden ingezet. Hulp bij het Huishouden is hier een voorbeeld van. Diverse (grote) gemeenten hebben dit als algemene voorziening georganiseerd. Aangezien er binnen de Wmo veel gebruik wordt gemaakt van Hulp bij het Huishouden heeft dit een verlagend effect op het Gelders gemiddelde. In Zevenaar hebben we Hulp bij het Huishouden georganiseerd als maatwerkvoorziening. Deze keuze verklaart voor een deel dat Zevenaar meer cliënten met een maatwerkarrangement Wmo kent.

Daarnaast zien we dat het aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo nog steeds stijgt. Naast de vergrijzing in Zevenaar is de invoering van het abonnementstarief en de daaruit voortvloeiende aanzuigende werking een belangrijke verklaring.

Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)

<u>Toelichting</u>	2019	1	1	0,80	0,80
--------------------	------	---	---	------	------

De data over 2020 is nog niet bekend op www.waarstaatjegemeente.nl. Ons beleid richt zich op het inzetten van jeugdhulp en de regionale aanpak Samen Veilig. Er is data beschikbaar over deze indicator, maar de bron van de informatie is niet de gemeente zelf. Dat is wel zo bij de andere indicatoren. Ook hier is geen specifieke analyse uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden.

Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)

<u>Toelichting</u>	2019	1,30	1,40	1	1	1
--------------------	------	------	------	---	---	---

De data voor 2020 is nog niet beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl.

Het gemeentelijk beleid richt zich op het voorkomen van jeugdbeschermingsmaatregelen, maar ook erop als deze werd opgelegd door de rechter de maatregel kwalitatief goed uit te voeren.

Door de preventieve inzet van de projecten Voorzorg en Stevig Ouderschap vanuit de jeugdgezondheidszorg, maar ook door de inzet van opvoedondersteuning vanuit de regionale inkoop werden ouders daar waar nodig ontlast en ondersteund.

Wanneer dit niet voldoende was, en de veiligheid van het kind in het gedrang kwam, was er het product drang beschikbaar. Daarnaast probeert de gemeente de inzet van de maatregel zoveel mogelijk te voorkomen door samen

te werken binnen de regionale Beschermingstafel. Wanneer er toch een maatregel nodig is, is er jeugdbescherming beschikbaar. Dit koopt de gemeente in via de regionale inkoop. Er is data beschikbaar over de inzet van jeugdbescherming, maar er is geen specifieke analyse voor de jeugdbescherming uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden. Wel zijn er een aantal algemene variabelen te noemen die verklaren waarom Zevenaar hoger scoort op gebruik van jeugdhulp ten opzichte van Gelderland. Deze staan beschreven onder de indicator jeugdhulp algemeen.

Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)

<u>Toelichting</u>	2019	12,20	14,70	10,10	12,60	12,40
--------------------	------	-------	-------	-------	-------	-------

De data over 2020 is nog niet beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl.

Zowel de stijging van gebruik als de toename van complexiteit per casus is een landelijke trend. Hiervoor gaven wij u al eerder de volgende oorzaken aan:

- Afnemende tolerantie voor afwijkend gedrag of ontwikkeling.
- In combinatie met 'verbeterde' diagnostiek leidt dat dikwijls tot eerdere diagnoses waarmee vervolgens een beroep wordt gedaan op de jeugdhulp;
- Prestatiemaatschappij
- Ouders worden steeds mondiger en nemen in combinatie met de hierboven beschreven punten minder snel genoegen met een advies om geen hulp in te zetten of minder hulp dan gevraagd/verwacht. Daarbij weten ouders steeds beter hun weg naar de jeugdhulp te vinden: via de lokale (wijk)teams, maar als dat niet tot het door de ouders gewenste advies leidt, weten zij ook de weg naar de huisarts als toegangspoort tot jeugdhulp.

Er zijn een aantal variabelen (wetenschappelijk aangetoond dat deze bijdragen aan instroom jeugdhulp) te noemen waardoor Zevenaar hoger scoort op gebruik jeugdhulp dan het Gelders gemiddelde:

- Zevenaar heeft meer kinderen met een handicap
- Zevenaar heeft meer kinderen met een lager opleidingsniveau
- Zevenaar heeft meer kinderen met een laag geboorte gewicht
- Zevenaar heeft meer volwassenen die gebruik maken van basis GGZ en/ of POH GGZ.
- Zevenaar heeft meer één-ouder- gezinnen.

Ook hier richt het gevoerde beleid zich op het voorkomen van de inzet van jeugdhulp en een zo kort en licht

als mogelijke inzet ervan.

Ook werd de relatie met de huisartsen, als wettelijk verwijzer van jeugdhulp, steeds beter. Door de inzet van de POH bij huisartsen is instroom in jeugdhulp deels voorkomen.

Door de regionale contractering van jeugdhulp is er gestuurd op kwalitatief goede inzet van jeugdhulp. We sturen middels trimestergesprekken op de inzet van zorg bij de aanbieders.

Jongeren met jeugdreclassering (% kinderen 12 tot 23 jaar)

<u>Toelichting</u>	2019	0,30	0,50	0	0,30	0,30
--------------------	------	------	------	---	------	------

Data 2020 is niet beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl

Wanneer jongeren voor de rechter moeten verschijnen, kunnen ze jeugdreclassering opgelegd krijgen. Het doel van jeugdreclassering is om in samenwerking met ouder(s) of netwerk, het gedrag van de jongere te veranderen en recidive te voorkomen.

Het beleid richt zich op voorkomen van de inzet van een jeugdreclasseringsmaatregel, door ouders en jongeren daar waar nodig te ondersteunen en te ontlasten. Er is opvoedingsondersteuning ingekocht voor de ouders/ en verzorgers, maar ook ondersteuning voor de jongeren zelf. Daarnaast stelden we een regioaanpak Samen Veilig 2019- 2022 op. Hierin is de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling beschreven. Het beleid richt zich ook op het zo goed mogelijk ondersteunen van de jongere en zijn netwerk tijdens de jeugdreclasseringsmaatregel. Door kwalitatieve goede inkoop van jeugdreclassering (onderdeel van de regionaal ingekochte jeugdhulp) en door het ondersteunen via jeugdhulp wanneer nodig. Daarnaast was er een nauwe samenwerking met de veiligheidspartners in het lokale veiligheidsoverleg.

Er is data beschikbaar over de inzet van jeugdreclassering, maar er is geen specifieke analyse voor de jeugdreclassering uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden. Wel zijn er een aantal algemene variabelen te noemen die verklaren waarom Zevenaar hoger scoort op gebruik van jeugdhulp ten opzichte van Gelderland. Deze staan beschreven onder de indicator jeugdhulp algemeen.

6.3 (Arbeids)Participatie

Wij willen de zelfredzaamheid van onze inwoners, de sociale cohesie en de lokale economie bevorderen. Daarom streven wij naar een inclusieve arbeidsmarkt. Een arbeidsmarkt waaraan alle inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen deelnemen, ongeacht leeftijd, achtergrond of arbeidshandicap. Inwoners die minder zelfredzaam zijn, ondersteunen wij door middel van verschillende voorzieningen.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren							
<u>Toelichting</u>	2019	2	2	1	1	1,40	1

Het beleid is gericht op een kwalitatief en kwantitatief evenwicht op de arbeidsmarkt. Er wordt ingezet om Jeugdwerkloosheid te voorkomen. Dit door beleid gericht op het bereiken van een startkwalificatie voor jongeren en beleid gericht op het voorkomen dat jongeren voortijdig de school verlaten. Het Jongerenloket bij de RSD is een belangrijk instrument dat wordt ingezet om de jeugdwerkloosheid verder terug te dringen.

Banen (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)

<u>Toelichting</u>	2019	786,50	671,40	661	691	690	720
--------------------	------	--------	--------	-----	-----	-----	-----

Ons beleid is erop gericht dat werkgelegenheid groeit; we zijn terughoudend met het voorspellen van de toe- of afname van het aantal banen. In 2021 worden we nog steeds geconfronteerd met de effecten van Covid19. Toch verwachten wij de komende jaren een lichte stijging van de werkgelegenheid. Het Outletcentrum in Zevenaar zal hier een belangrijke bijdrage aan gaan leveren.

Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)

<u>Toelichting</u>	2020	192,60	261	204,20	270	280
--------------------	------	--------	-----	--------	-----	-----

Ons beleid is er opgericht om mensen met een bijstandsuitkering te re-integreren richting werk. Met de nieuwe opdracht RSD 2021 - 2023 wordt hier verder op ingezet; dit zal er toe leiden dat het aantal lopende re-integratievoorzieningen zal toenemen.

Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)

<u>Toelichting</u>	2019	68,70	65,50	65,20	63,30	66,50	68
--------------------	------	-------	-------	-------	-------	-------	----

Het cijfer netto arbeidsparticipatie geeft aan hoeveel procent van de beroepsgeschikte bevolking ook daadwerkelijk een betaalde baan heeft. Het cijfer van de gemeente Zevenaar ligt in de buurt van de provincie Gelderland. We constateren dat er in Zevenaar de laatste jaren sprake is van een lichte stijging van de netto arbeidsparticipatie. Ons beleid is er op gericht om de potentiële beroepsbevolking zoveel als mogelijk aan het werk te hebben en te houden.

Personen met een bijstandsuitkering van 18 jaar en ouder (aantal per 10.000 inwoners)

<u>Toelichting</u>	2020	403,80	361,10	334,60	340	300
--------------------	------	--------	--------	--------	-----	-----

Het beleid is er opgericht om mensen met een uitkering aan het werk te helpen. Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners ligt in de gemeente Zevenaar lager in vergelijking met het Gelders aantal. Met de nieuwe opdracht aan de RSD 2021 - 2023 en de daarbij behorende activiteiten wordt extra ingezet om mensen te kunnen laten uitstromen richting de arbeidsmarkt.

Subdoelstelling

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

Beleidsvoornemens

1.1 Uitgaven voor de toegang naar Gelders gemiddelde

Om te doen wat nodig is voor de inwoner is er een toegang ingericht. Uit de beschikbare data constateren we dat de kosten voor de toegang in Zevenaar per inwoner meer dan gemiddeld zijn.

De tabel op pagina 19 van het beleidsplan geeft de uitgaven per inwoner voor de gemeentelijke toegang weer. Op dit taakveld wordt door gemeenten verschillende soorten kosten geboekt. De kosten van de gemeente Zevenaar bedragen € 75 per inwoner. De gemiddelde kosten die gemeenten in de provincie Gelderland maken voor de toegang is € 48 per inwoner. We hanteren het gemiddelde bedrag per inwoner van € 60 als richtlijn.

1.4 Cliënten zijn voldoende geholpen bij vragen en problemen

We doen wat nodig is en streven ernaar dat cliënten zich daardoor goed geholpen voelen. Dat kan zowel door algemene voorzieningen als door individuele jeugdhulp. Uit het cliëntervaringsonderzoek 2018 blijkt dat 94% van de jongeren en 88% van de ouders vinden dat ze goed geholpen zijn bij hun vragen en problemen. Het jaar daarvoor was dat respectievelijk 72% en 76%. Het streven is dat de komende jaren minimaal 88% van de ouders en jongeren aangeeft dat zij goed geholpen zijn bij hun vragen en problemen.

3.4 Inwoners van 75 jaar en ouder die zelfstandig wonen

In het collegeprogramma is in het kader van zo zelfstandig meedoen in de samenleving als speerpunt opgenomen dat inwoners van 75 jaar en ouder zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen.

In Zevenaar wonen in 2019 meer inwoners zelfstandig thuis (945) dan gemiddeld in Gelderland (916). We stellen tot doel dit aantal op gelijkblijvend te niveau houden.

1.5 Wmo kosten op taakvelden 6.6 en 6.71 naar Gelders gemiddelde

Om te doen wat nodig is, dwingen we onszelf om kritisch te kijken naar de ondersteuning die wordt ingezet. Als we de uitgaven van Zevenaar op de taakvelden 6.6 (Maatwerkvoorziening Wmo) en 6.71 (maatwerkdienstverlening 18+) bij elkaar optellen en vergelijken met Gelderland, dan zien we dat Zevenaar (€219) in 2018 net iets meer geld per inwoner uitgaf dan gemiddeld in Gelderland (€217). Ons doel is om de aankomende jaren per inwoner iets minder uit te geven voor maatwerkvoorzieningen Wmo en maatwerkdienstverlening 18+.

1.6 Bezuinigingsmaatregelen 2020-2023 binnen het sociaal domein

De middelen binnen de gemeentebegroting zijn gelimiteerd. Niet alles wat we willen kan ook worden uitgevoerd. Bij de begroting 2020-2023 is besloten tot een pakket bezuinigingsmaatregelen. Voor het sociaal domein zijn de verbetervoorstellen voor Jeugd en Wmo samengevoegd. In totaliteit moeten deze verbetervoorstellen leiden tot een besparing van € 1.000.000 in 2020, € 1.350.000 in 2021, € 1.650.000 in 2022 naar € 2.000.000 in 2023. Deze bedragen zijn gebaseerd op de aantallen en prijsstelling zoals bekend bij het opstellen van de begroting 2020-2023.

Subdoelstelling

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

Beleidsvoornemens

1.2 Maatwerkdienstverlening 18- en geëscaleerde zorg naar Gelders gemiddelde

We willen doen wat nodig is en zien dat ondanks de eigenheid van inwoners één op één maatwerk niet altijd nodig. We zien wel overlap in de ondersteuningsvragen van inwoners. Door die overlap eerder te signaleren, te duiden en inwoners onderling en met deskundigen te verbinden, werken we toe naar een reductie van individueel maatwerk. Wanneer inwoners hun ondersteuningsvragen eerder stellen kan opstapeling worden voorkomen voordat inwoners vastlopen. Daarvoor is nodig dat inwoners het "gewoon" gaan vinden om hun vragen te stellen. We zetten daarom in op preventie, maar ook om complexe en kostbare hulp te voorkomen.

1.3 Het aantal jeugdigen met verblijf

Voor de ontwikkeling van kinderen is het wenselijk dat zij opgroeien in een gezin. Liefst samen met hun eigen ouders. Soms kan dat niet. Dan doen wij wat nodig is en streven we ernaar dat het alternatief dat zoveel mogelijk lijkt op een "gewoon" gezin. Dus liever in een gezinshuis met professionele opvoeders dan in een jeugdzorginstelling met veel kinderen samen en wisselende begeleiders. Nog liever in een pleeggezin in de eigen omgeving dan in een gezinshuis.

2.1 Jongeren met een gedwongen maatregel t.o.v. het Gelders gemiddelde

Wij willen dat kinderen opgroeien in veiligheid. Ouders zijn vrij om hun kinderen naar eigen inzicht op te voeden. Overheidsingrijpen is in principe niet wenselijk, maar wel nodig als de veiligheid van kinderen in de knel komt. Liever voorkomen we overheidsbemoeienis door duidelijk te zijn over grenzen van gedrag. Door de veiligheid van het kind voorop te stellen willen we ouders motiveren om jeugdhulp te accepteren en samen te werken om zo gedwongen jeugdhulp te voorkomen.

2.2 Minder casussen blijken onveilig en acuut

In de visie op sociaal domein staat dat veiligheid voor de inwoner en diens omgeving voorop staat. Dat vraagt om inzet om waar mogelijk escalaties te voorkomen en om het inzetten van preventieve maatregelen. Er is sprake van escalatie als in een gezin of huishouden de zaken uit de hand lopen. In Zevenaar werken we in de lokale toegang met een model om escalaties te voorkomen, de zogenaamde Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE). Een melding wordt als onveilig gedefinieerd als de problemen zo complex of groot zijn dat de situatie escaleert, waarbij er mogelijk maatschappelijke onrust is of ontstaat en/of waarbij de veiligheid van één of meerdere inwoners in gevaar is. Deze casussen worden door de toegang geregistreerd waardoor we deze doelstelling kunnen monitoren. Om een afname van deze casuïstiek te realiseren dient de toegang goede uitvoering te geven aan het AVE model en is intensieve samenwerking met netwerkpartners nodig.

3.1 Door de hulp gaat het beter met de jongere

Wij willen dat alle jeugdigen zo zelfstandig mogelijk mee kunnen doen aan de maatschappij. We willen daar waar dat kan en nodig is, meer inzetten op voorliggende voorzieningen. Bij jongeren wordt in het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek gemeten welk effect de ingezette jeugdhulp heeft gehad op hoe het gaat op school, werk of dagbesteding. Bij het cliëntervaringsonderzoek over 2018 geeft 77% van de ouders en 75% van de jongeren aan dat het beter gaat dankzij de jeugdhulp. We willen deze scores minimaal gelijk houden.

3.2 Wmo-cliënten vragen makkelijk hulp in hun omgeving

Wij willen dat meer inwoners zo zelfstandig mogelijk meedoen in de maatschappij. In het cliëntervaringsonderzoek over 2018 scoorde 41% van de inwoners minimaal een 7 op de vraag "mensen uit mijn omgeving om hulp vragen is voor mij ..." (0 = Heel erg moeilijk, 10 = Heel erg makkelijk). Het is ons doel dit percentage toe te laten nemen. De veronderstelling is dat als mensen het makkelijker vinden om hulp te vragen, ze dan ook meer zelfstandig meedoen in de samenleving.

3.3 Score cliëntervaringsonderzoek - Wmo cliënten doen beter mee aan de samenleving

Sommige inwoners hebben een maatwerkvoorziening nodig om zo zelfstandig mee te kunnen doen in de maatschappij. Ons uitgangspunt is dat de maatwerkvoorzieningen die wij verstrekken op het gebied van begeleiding, dagbesteding, vervoersvoorzieningen en rolstoelen bijdragen aan het beter mee kunnen doen in de samenleving. Om dit te kunnen meten moet er in het cliëntervaringsonderzoek worden uitgevraagd van welke vorm van ondersteuning de cliënt gebruik maakt. De uitkomsten op de vraag over deelname aan de samenleving koppelen we aan deze groep cliënten. Deze doelstelling wordt verder uitgewerkt in het implementatieplan.

Subdoelstelling

6.3 (Arbeids)Participatie

Beleidsvoornemens

3.5 Het aantal cliënten dat instroomt in Zevenaar Schuldenvrij

Het overgrote deel van inwoners met een bijstandsuitkering krijgt te maken met een (langdurig) laag inkomen of zijn op een andere manier op onze hulp aangewezen of heeft (of krijgt) te maken met schulden. De schuldenproblematiek is een groot probleem, zowel in omvang maar ook qua impact op het leven van de inwoner met schulden. Voor iemand die met schulden te maken krijgt, beïnvloed het hebben van schulden praktisch het hele leven. Het (aanvaarden van) werk, relaties, gezondheidsbeleving en scholing zijn maar enkele aspecten die negatief worden beïnvloed door schulden. Dit heeft niet alleen voor de hand liggende negatieve gevolgen voor de inwoner, maar leidt tevens voor de gemeente tot nadelen. Daarom ligt het voor de hand dat de gemeente probeert problematische schulden te voorkomen. In gemeente Zevenaar draait momenteel de succesvolle pilot Zevenaar schuldenvrij. Hierbij proberen we al in een zeer vroeg stadium om bij beginnende schulden/betalingsachterstanden te interveniëren, zodat (problematische) schulden kunnen worden voorkomen. Dit willen we borgen. Met deze doelstelling willen we bereiken dat het aantal cliënten, dat bekend is bij toegang en problematische schulden ontwikkelt, instroomt in Zevenaar Schuldenvrij. Hierbij voorkomen we in een vroeg stadium dat beroep op allerlei soorten ondersteuning en zorg toeneemt en voorkomen we problematische langdurige schulden.

3.6 Meer inwoners in trede 1/2a zijn bekend en hebben een plan

De doelgroep uit trede 1/2a is kwetsbaar. We doen voor deze doelgroep wat nodig is, om te voorkomen dat ze dringende zorg die zij nodig hebben niet krijgen. En dat er achteraf een beroep moet worden gedaan op aanvullende zorg. We hebben actueel naar schatting ruim de helft van deze doelgroep zowel bij RSD als bij de toegang in beeld. Maar we willen deze doelgroep trede 1-2a van RSD steeds beter in beeld krijgen bij de toegang en dat er voor de inwoners die dit hard nodig hebben er een plan beschikbaar is. Andersom willen we de kwetsbare doelgroepen binnen de gemeentelijke toegang ook signaleren bij RSD.

Op dit moment is de samenhang tussen het gemeentelijk beleid van de verschillende wetten door de uitvoeringsstructuur niet goed geborgd. Ook is de samenwerking tussen de gemeentelijke uitvoerders van de verschillende wetten in het sociaal domein ook niet vanzelfsprekend. Financieringsstromen staan los van elkaar, gemeentelijk beleid wordt vaak nog "los" van elkaar ontwikkeld en veel uitvoerende medewerkers –

van RSD en de gemeentelijke toegang- kennen elkaar niet.

We willen, zeker bij deze kwetsbare doelgroep, de mens centraal stellen. Wat gebeurt er in het leven van de persoon op de verschillende levensgebieden? Als we dat weten, kunnen we de dienstverlening afstemmen op de mens in kwestie. Ook maken we dan beter gebruik van kennis en kwaliteiten van medewerkers van de toegang, de ketenpartners en de RSD. Integraal werken, waarbij integraal verwijst naar "dat niets ontbreekt, het alles omvattend is". Binnen het sociaal domein bij doelgroep trede 1-2a gaat het er om te voorkomen dat overlap, tegenstrijdigheid of gat ontstaat in de ondersteuning.

In de uitvoering betekent dit voor deze doelgroep dat er een plan is dat over alle levensdomeinen gaat.

Verdere samenwerking ten behoeve van deze doelgroep 1-2a tussen RSD en gemeentelijke toegang vergt inspanningen aan beide kanten. We bundelen van inzet, kennis en middelen.

WAT DOEN WE?

Doorlopende activiteiten

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

6.1.1 Stimuleren en faciliteren initiatieven in de samenleving	Jaar realisatie	2022
6.1.2 Versterken samenwerking met en tussen maatschappelijke partners (zoals Caleidoz)	Jaar realisatie	2022
6.1.3 Vergroten toegankelijkheid informatie, advies, ondersteuning en zorg	Jaar realisatie	2022
6.1.4 Vergroten grip op kosten	Jaar realisatie	2022
6.1.5 Versterken tellen, luisteren en vertellen om ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen	Jaar realisatie	2022

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

6.2.1 Inkoop zorg en ondersteuning Jeugd en Wmo	Jaar realisatie	2022
6.2.5 Ondersteunen vrijwilligers	Jaar realisatie	2022
6.2.6 Uitvoeringsagenda Wmo en Jeugd	Jaar realisatie	2023

6.3 (Arbeids)Participatie

6.3.1 Begeleiden mensen naar werk	Jaar realisatie	2024
6.3.3 Inburgeringsbeleid	Jaar realisatie	2022
6.3.6 Stimuleren dat meer inwoners die op het bestaansminimum leven aan het werk gaan (Armoedebelief)	Jaar realisatie	2023
6.3.7 Verminderen van sociale uitsluiting door armoede	Jaar realisatie	2023
6.3.8 Sneller signaleren van schulden	Jaar realisatie	2023
6.3.9 Verhogen financiële zelfredzaamheid van inwoners met schulden	Jaar realisatie	2023

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	11.941	11.157	10.757	10.757
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	11.941	11.157	10.757	10.757
Totaal mutaties baten kadernota	0	0	0	0
Totaal baten tot en met de kadernota	11.941	11.157	10.757	10.757
Lasten				
Primitieve begroting	59.600	57.416	56.126	56.126
Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	210	210	210	210
1e Voortgangsrapportage	-362	-387	-385	-357
Lasten tot de kadernota	59.448	57.239	55.951	55.979
1. Autonome ontwikkelingen				
Aanpassing tarief groepsbegeleiding Wmo	72	72	72	72
Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd	661	661	661	661
Volumestijging Wmo	404	666	928	1.190
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	-200	-239	-501	-747
Totaal mutaties lasten kadernota	937	1.160	1.160	1.176
Totaal lasten tot en met de kadernota	60.385	58.399	57.111	57.155
Saldo voor bestemming	-48.445	-47.242	-46.355	-46.399
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	192	93	26	26
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	192	93	26	26
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	192	93	26	26
Saldo na bestemming	-48.253	-47.149	-46.328	-46.372

Toelichting financiële ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Aanpassing tarief groepsbegeleiding Wmo

Halverwege 2020 is een knelpunt geconstateerd in het tarief voor Groepsbegeleiding Wmo. Meerdere aanbieders kunnen het product niet bieden voor de afgesproken prijs. Regionaal is gekeken naar de kostenonderbouwing die de basis is geweest voor de tariefsbepaling. Geconcludeerd is dat de bezettingsgraad en het aantal uren per week waarmee gerekend wordt niet juist is toegepast. Besloten is nu om de tarieven voor Groepsbegeleiding Wmo met gemiddeld 12,5% te verhogen. Deze verhoging betekent een bijstelling afgerond € 130.000.

Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd

Vanaf 1 januari 2022 zullen de tarieven binnen de zorg stijgen. Gemiddeld verwachten wij een stijging van 3%. Deze autonome stijging zorgt voor een totale bijstelling van afgerond € 661.000. Deze stijging zal gedekt moeten worden uit Rijksmiddelen.

Volumestijging Wmo

Er wordt rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van het aantal aanvragen bij de Wmo. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door vergrijzing van de bevolking. Het gaat met name om Hulp bij het huishouden, maar geldt ook voor Wmo-begeleiding en de verstrekking van voorzieningen (rolstoelen, scootmobielen en woningaanpassingen).

Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein

De bijdrage voor 2022-2025 aan de MGR Sociaal Domein voor de diverse modules (WSP, Onderwijs en WgSW) is aangepast aan gewijzigde (concept) begroting van de gemeenschappelijke regeling. Hierbij is voor de module WgSW uitgegaan van het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2020, indexering (personeel/materieel) en verwachte uitstroombegroting SW.

VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Duurzaamheid en milieu richten zich op energietransitie, CO₂ reductie, water (riolering), geluid, lucht, bodem en grond- en afvalstoffen. Ook gaat dit programma over de toezichthoudende en handhavende taken binnen deze beleidsvelden.

Wat willen we?

Behouden en bevorderen van een duurzame en gezonde leefomgeving voor nu en de volgende generaties.

WAT WILLEN WE?

7.1 Gezondheidszorg

We willen dat iedereen in onze gemeente gezond kan leven en opgroeien. Het accent ligt daarbij op jeugd en ouderen.

7.2 Duurzaamheid (energietransitie en CO₂ reductie)

In 2025 is minimaal 49% van de benodigde energie voor onze hele gemeente duurzaam opgewekt. In 2040 is dit (bijna) 100%. In 2025 is de eigen organisatie energie- en CO₂-neutraal.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Hernieuwbare elektriciteit (%)							
<u>Toelichting</u>	2018	9,30	3,80	0,10	1,60	3,80	3,80

Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Bij de verdere uitwerking van de energie- en warmtetransitie proberen wij rekening te houden met deze beleidsindicator.

7.3 Duurzaam inzamelen en verwerken afval

In 2020 voldoen wij aan de doelstelling uit het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Die doelstelling is maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2020.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Omvang huishoudelijke restafval (kg/inwoner)							
<u>Toelichting</u>	2019	111	101	148	135	90	86

Ondanks dat Corona invloed heeft gehad op het afvalaanbod in 2020 is doelstelling voor de hoeveelheid restafval gehaald.

7.4 Afvalwater en waterhuishouding

Wij willen de duurzaamheid in de buitenruimte bevorderen. Daarnaast hebben wij de wettelijke zorgplicht om het stedelijk afvalwater in te zamelen en te transporteren, de afvoer van het regenwater in de openbare ruimte en de grondwaterstand. Deze gemeentelijke taken zijn vastgelegd in het Watertakenplan De Liemers (WTP) 2017-2021.

7.5 Milieu

Wij willen een duurzame en gezonde omgeving om in te leven. Samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem zetten we ons daarom in voor een doelmatige uitvoering en handhaving van milieuwetgeving.

WAT DOEN WE?

Intensivering bestaande activiteiten

7.2.1 Invoeren van circulaire economie in Zevenaar Jaar realisatie 2023

Soort Collegeprogramma

Voor het slagen van de energietransitie is een ander economisch model nodig: de Circulaire Economie. Hiermee optimaliseren we hergebruik én minimaliseren we waardevernietiging. Het Rijk heeft hier het Rijksbrede programma Circulaire Economie 'Nederland circulair in 2050' voor opgesteld. Wij vertalen dit concreet naar een:

- andere wijze van ontwerpen (planvorming, openbare ruimte e.d.)
- andere wijze van opdrachtverlening (aanpassen inkoop- en aanbestedingsbeleid e.d.)
- andere financiële afwegingen (zoals Total Cost of Ownership, het 'ontschotten' van potjes e.d.)
- een andere werkwijze van afval naar grondstof (in samenwerking met bedrijven, waterschap en gemeenten).

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	20			

Toelichting

De Zevenaarse routekaart is de start van de uitvoering om in 2023 Circulaire Economie geïmplementeerd te hebben, onderdeel is inkoop- en aanbesteding.

7.2.2 Energie neutraal maken eigen organisatie Jaar realisatie 2025

Soort Collegeprogramma

Wij streven in 2025 naar een energieneutrale eigen organisatie. Hiervoor voeren we projecten uit op het gebied van gebouwen en vastgoed, bedrijfsvoering en mobiliteit.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	44	20	20	20

Toelichting

Eind 2019 is de monitoringstool de CO₂-Prestatieladder ingevoerd waarmee de CO₂- en energieprestaties van de eigen organisatie gemeten kan worden. Op basis van de CO₂ prestatieladder is een uitvoeringsprogramma opgesteld. Voor het ondersteunen van de uitvoering en voor de monitoring om bij te kunnen sturen zijn extra middelen nodig.

Vanwege de integrale afweging van het begrotingstraject 2021 e.v. zijn deze middelen niet in de begroting opgenomen. Daarom wordt in de komende Kadernota hiervoor een voorstel ingediend. Voor het jaar 2021 is geen monitoring mogelijk.

7.2.4 Onderzoeken mogelijkheden deelname campagne fairtrade gemeente		Jaar realisatie	2023
Soort	Collegeprogramma		

'Fairtrade gemeente' is een predicaat dat vanuit 3 samenwerkende fairtrade organisaties kan worden toegekend als een gemeente op 6 criteria inzet toont voor fairtrade. Het gaat dan om gemeente in de zin van 'lokale gemeenschap', niet enkel 'gemeentelijke overheid'. Wij onderzoeken of er in de lokale samenleving animo is voor een werkgroep die fairtrade (en het behalen van het predicaat) wil oppakken. Fairtrade nemen wij op in ons gemeentelijke inkoopbeleid, mogelijk onder het bredere vaandel van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'. Het facet fairtrade brengen wij periodiek onder de aandacht van inkomende budgethouders en betrokken in de periodieke peiling rond het inkoopbeleid.

Bedragen x € 1.000				
Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	10	4	4	4
<u>Toelichting</u>				

Om een Fairtrade Gemeente te worden is in 2019 de werkgroep Fairtrade Gemeente Zevenaar opgericht (gelieerd aan de Wereldwinkel in Zevenaar). De werkgroep ontfermt zich over het behalen en in stand houden van het predicaat Fairtrade Gemeente voor de gemeente Zevenaar. Nader onderzoek volgt in de 2e helft van 2021 (studenten). De resultaten uit dit nadere onderzoek zijn de input voor het vervolg in 2022.

7.2.5 Op weg naar aardgasvrij Zevenaar		Jaar realisatie	2040
Soort	Collegeprogramma		

In de Warmtevisie en het uitvoeringsprogramma (vastgesteld in 2019) staat beschreven hoe we onze gemeente aardgasvrij willen maken. Hiervoor worden verschillende projecten uitgevoerd.

Bedragen x € 1.000				
Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	340			
<u>Toelichting</u>				

Specificatie van de bovenstaande totaalbedragen is als volgt:

- Vervolg Wijk van de toekomst € 75.000 in 2022.
- Warmtenet stad Zevenaar € 190.000 in 2022.
- Betaalbaarheid € 75.000 in 2022.

Wijk van de Toekomst – Angerlo (vervolg)

In 2019 is de Warmtevisie vastgesteld dat het kader is voor het aardgas vrij maken van Zevenaar. In Angerlo is de pilot Wijk van de Toekomst gestart. Het Wijktransitieplan is/wordt medio zomer 2021 opgeleverd (en gaat voor besluitvorming naar de raad). Daarna wordt samen met de inwoners van Angerlo en andere stakeholders het proces Wijkuitvoeringsplan opgestart. Voor begeleiding/coaching en inhuur van technische/juridische kennis is procesgeld nodig, hiervoor is een subsidie aangevraagd (het is nog niet duidelijk of het gehonoreerd wordt). Wij vragen hiervoor een bedrag van € 75.000 in 2022.

Warmtenet stad Zevenaar

In 2020 is samen met de woningbouwcorporatie en de provincie het plan van aanpak (fase 3A) opgesteld om tot een intentieovereenkomst te komen (fase 3B). We verwachten de intentieovereenkomst eind 2021 vast te stellen.

Hierna gaan we door met fase 4, het komen tot een Samenwerkingsovereenkomst (SOK). Voor dit proces vragen wij een budget van € 190.000. Dit budget gebruiken wij voor een projectleider, juridische deskundigheid (contracten en aanbesteding), technisch advies e.d..

Betaalbaarheid

Het uitfasen van aardgas is naast een technisch vraagstuk ook een sociaal en financieel vraagstuk dat de nodige inzet vergt. Onderzoek naar financiële pakketten/arrangementen is nodig om de transitie betaalbaar voor de inwoners te houden. Hierbij is Angerlo een pilot, waarbij de uitrol naar heel Zevenaar mogelijk is. Hiervoor wordt een Europese subsidie aangevraagd. Mocht de subsidie niet gehonoreerd worden blijft het een vraagstuk. Wij vragen uw raad om een bedrag van € 75.000 beschikbaar te stellen voor 2022.

7.2.7 Uitvoeren van de Routekaart ...op weg naar een energie neutraal Zevenaar (2016-2020)	Jaar realisatie	2040
Soort	Autonome ontwikkeling	

De Routekaart is een uitvoeringsagenda met verschillende projecten die bijdragen aan de CO₂-reductie en om energieneutraal te worden. Wij streven er naar om al in 2040 energieneutraal te zijn. Dit doen we onder andere door het professionaliseren van het Energieloket Zevenaar om nog beter de inwoner te bereiken, maar ook door een duurzaamheidsfonds waar initiatieven van derden gebruik van kunnen maken.

Bedragen x € 1.000				
Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	43			

Toelichting

In het kader van de ambitie 'energie- en CO₂-neutrale samenleving 2040', wil gemeente Zevenaar in samenwerking met gemeenten Westervoort, Duiven en Doesburg de 'Kids groen en duurzaam campagne' organiseren. Het doel hiervan is om kinderen op jonge leeftijd (basis- en voortgezet onderwijs) in een ontspannen sfeer te betrekken bij thema's als klimaat, natuur, duurzaamheid en circulariteit. De kinderen van nu zijn immers de vormgevers van de toekomst. Middels een Liemers brede 'Kids groen en duurzaam campagne 2022' worden kinderen maar ook ouders, burens en leeftijdsgenoten aangesproken (Kids-do boek).

7.2.8 Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie Regio Arnhem Nijmegen (2018-2023)	Jaar realisatie	2023
Soort	Collegeprogramma	

Ook de Groene Metropool regio Arnhem Nijmegen (voorheen Regio Arnhem Nijmegen) staat voor verschillende opgaven. Eén er van is om in 2050 energie neutraal te zijn. In dit kader heeft een regionale aanbesteding van energie plaats gevonden, om de levering duurzamer te maken.

Bedragen x € 1.000				
Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	10	30	30	30

Toelichting

Het huidige contract voor aardgas loopt af (per 1-1-2023 nieuw contract). Hiervoor zijn 2 acties nodig:

1. Voorbereiding aanbesteding nieuw contract (levering gas) € 10.000 (incidenteel);
2. (financiële) consequentie verduurzaming/vergroenen van het contract € 30.000 (structureel).

In de loop van 2022 wordt duidelijk wat de gemeentelijke bijdrage in zowel voorbereiding als de vergroening wordt.

Doorlopende activiteiten

7.1 Gezondheidszorg

7.1.3 Reguliere taken	Jaar realisatie	2022
7.1.4 Uitvoeren programma Korte Voorzieningketens vervolg	Jaar realisatie	2022

7.2 Duurzaamheid (energietransitie en CO2 reductie)

7.2.1 Invoeren van circulaire economie in Zevenaar	Jaar realisatie	2023
7.2.2 Energie neutraal maken eigen organisatie	Jaar realisatie	2025
7.2.4 Onderzoeken mogelijkheden deelname campagne fairtrade gemeente	Jaar realisatie	2023
7.2.5 Op weg naar aardgasvrij Zevenaar	Jaar realisatie	2040
7.2.6 Uitvoeren 'Gelders Energieakkoord in uitvoering' (2018-2023)	Jaar realisatie	2023
7.2.7 Uitvoeren van de Routekaart ...op weg naar een energie neutraal Zevenaar (2016-2020)	Jaar realisatie	2040
7.2.8 Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie Regio Arnhem Nijmegen (2018-2023)	Jaar realisatie	2023

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	8.914	8.914	8.914	8.914
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	8.914	8.914	8.914	8.914

Totaal mutaties baten kadernota	0	0	0	0
Totaal baten tot en met de kadernota	8.914	8.914	8.914	8.914

Lasten

Primitieve begroting	10.353	10.437	10.379	10.379
Mutaties 2e VGR 2020	21	10	10	10
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Lasten tot de kadernota	10.374	10.447	10.389	10.389

1. Autonome ontwikkelingen

Bijstelling bijdrage aan de ODRA	-13	-13	-13	-13
Actualiseren budgetten gemeenschappelijke regeling VGGM - Volksgezondheid	8	8	8	8

2. Actualisatie bestaand beleid

Regionale aanbesteding gas	10	30	30	30
----------------------------	----	----	----	----

3. Nieuw beleid

Circulaire regio	36	0	0	0
Opstellen Zevenaar routekaart Circulaire Economie	20	0	0	0
Monitoringstool CO2-prestatieladder	44	20	20	20

Deelname campagne fairtrade	10	4	4	4
Warmtenet Zevenaar fase 4	340	0	0	0
Campagne 'Kids groen en duurzaam'	43	0	0	0
Warmtewet 2.0	50	0	0	0
Totaal mutaties lasten kadernota	548	48	48	48
Totaal lasten tot en met de kadernota	10.922	10.495	10.438	10.438
Saldo voor bestemming	-2.008	-1.582	-1.524	-1.524
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	0	0	0	0
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	0	0	0	0
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-2.008	-1.582	-1.524	-1.524

Toelichting financiële ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Bijstelling bijdrage aan de ODRA

In het kader van de bezuinigingsopgave heeft ODRA een bezuiniging gerealiseerd op de begroting 2022. Er wordt bespaard op de kosten zonder dat hierdoor de uitvoering van de basistaken van de ODRA in het gedrang komen. De bijdrage voor de gemeente Zevenaar is met € 12.700 verlaagd.

Actualiseren budgetten gemeenschappelijke regeling VGGM - Volksgezondheid

De ramingen voor 2022 van de gemeentelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling voor de onderdelen volksgezondheid/jeugdgezondheidszorg -inclusief de kosten voor het 'Lokaal Maatwerk'- zijn geactualiseerd. De aanpassingen, volgens de ontwerpbegroting 2022 van de VGGM, hebben betrekking op loon- en prijscompensatie en mutaties inwoneraantallen.

2. Actualisatie bestaand beleid

Regionale aanbesteding gas

Het huidige contract voor aardgas loopt af. Per 1-1-2023 is een nieuw contract nodig. Hiervoor zijn 2 acties nodig:

1. Voorbereiding aanbesteding nieuw contract (levering gas) € 10.000 (incidenteel 2022);
2. (financiële) consequentie verduurzaming/vergroenen van het contract, € 30.000 (structureel vanaf 2023).

3. Nieuw beleid

Circulaire regio

De circulaire regio is één van de 5 opgaven uit de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage per inwoner is € 0,81. Voor 2022 ramen we € 36.000. De speerpunten van de Circulaire regio, zoals genoemd in de regionale agenda voor 2022:

1. Circulaire bouw en infrastructuur
2. Circulaire economie; grondstoffen en ketens
3. Water en klimaatadaptatie
4. Transitie naar duurzame energie. (bijdrage voor RES 2.0 nog niet in de € 0,81)

In deze opgave pakken wij de regionale inkoop van duurzame energie op waarbij we tevens de circulariteit in de grond-, weg- en waterbouw betrekken. De circulaire bouwopgaven uit de Woondeal zijn een belangrijk

onderdeel. De Regionale (klimaat) Adaptatie Strategieën (RAS) werken we uit waarbij regionaal afspraken gemaakt worden over het verankeren van de Regionale Energiestrategie in ons beleid. Regionaal stellen we een plan op voor energiebesparing voor woningen en bedrijven en vindt kennisdeling plaats voor het aardgasvrij maken van wijken.

Opstellen Zevenaarse routekaart Circulaire Economie

De routekaart is de start van de uitvoering om in 2023 Circulaire Economie geïmplementeerd te hebben. Onderdeel hiervan is inkoop- en aanbesteding. Voor het opstellen van de routekaart CE vragen wij een budget van € 20.000 in 2022.

Monitoringstool CO₂-prestatieladder

Eind 2019 is de monitoringstool de CO₂-Prestatieladder ingevoerd waarmee de CO₂- en energieprestaties van de eigen organisatie gemeten kan worden. Op basis van de CO₂ prestatieladder is een uitvoeringsprogramma opgesteld. Voor het ondersteunen van de uitvoering en voor de monitoring om bij te kunnen sturen zijn extra middelen nodig. Voor 2021 zijn geen middelen toegekend en is dan ook geen monitoring mogelijk. Voor 2022 vragen wij nu een budget van € 44.000. Vanaf 2023 € 19.500 structureel.

Deelname campagne fairtrade

Om een Fairtrade Gemeente te worden is in 2019 de werkgroep Fairtrade Gemeente Zevenaar opgericht (gelieerd aan de Wereldwinkel in Zevenaar). De werkgroep ontfermt zich over het behalen en in stand houden van het predicaat Fairtrade Gemeente voor de gemeente Zevenaar. Nader onderzoek volgt in de 2e helft van 2021 (studenten). De resultaten uit dit nadere onderzoek zijn de input voor het vervolg in 2022. Voor onderzoek en structurele deelname wordt een budget gevraagd. In 2022 € 10.000. Structureel € 3.500.

Warmtenet Zevenaar fase 4

In 2020 is samen met de woningbouwcorporatie en de provincie het plan van aanpak (fase 3A) opgesteld om tot een intentieovereenkomst te komen (fase 3B). We verwachten de intentieovereenkomst eind 2021 vast te stellen.

Hierna gaan we door met fase 4, het komen tot een Samenwerkingsovereenkomst (SOK). Voor dit proces vragen wij een budget van € 190.000 in 2022. Dit budget gebruiken wij voor een projectleider, juridische deskundigheid (contracten en aanbesteding), technisch advies e.d..

Daarnaast vragen wij voor het vervolg van de Wijk van de Toekomst en voor onderzoek naar de betaalbaarheid van het uitfasen van aardgas een totaalbedrag van € 150.000 in 2022 (beide onderdelen € 75.000).

Campagne 'Kids groen en duurzaam'

In het kader van de ambitie 'energie- en CO₂-neutrale samenleving 2040', wil gemeente Zevenaar in samenwerking met gemeenten Westervoort, Duiven en Doesburg de 'Kids groen en duurzaam campagne' organiseren. Het doel hiervan is om kinderen op jonge leeftijd (basis- en voortgezet onderwijs) in een ontspannen sfeer te betrekken bij thema's als klimaat, natuur, duurzaamheid en circulariteit. De kinderen van nu zijn immers de vormgevers van de toekomst. Middels een Liemers brede 'Kids groen en duurzaam campagne 2022' worden kinderen maar ook ouders, burens en leeftijdsgenoten aangesproken (Kids-do boek). Hiervoor vragen wij in 2022 een budget van € 42.500.

Warmtewet 2.0

Voor de warmtewet 2.0 vragen wij incidenteel een budget van € 50.000. Dit budget wordt gebruikt voor:

1. Actualisatie Warmtevisie op de nieuwe eisen;
2. Aanwijzen en uitwerken warmtekavels;
3. Aanwijzen warmtebedrijf.

VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Wat willen we?

Wij willen een gemeente zijn waar het aantrekkelijk wonen, werken en leven is.

Ontwikkelingen

Omgevingswet

Dit betreft een transitieopgave die sinds 2017 is ingezet en doorloopt tot 2022 (invoering Omgevingswet) en de jaren daarna (uiterlijk 2029). Uitgangspunt is dat we op 1 januari 2022 minimaal voldoen aan de eisen die de VNG stelt aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Gedurende 2021 worden de eerste formele besluiten in het proces naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet aan de raad voorgelegd. Het is goed om hierbij aan te geven dat ten tijde van het schrijven van deze tekst voor de kadernota, de datum van inwerkingtreding opnieuw ter discussie staat. Een reële mogelijkheid is dat de invoering van de Omgevingswet opnieuw wordt uitgesteld. Hiermee wordt rekening gehouden.

WAT WILLEN WE?

8.1 Ruimtelijke Ordening

Wij streven naar een goede balans tussen de ontwikkeling van de stad Zevenaar met een bovenlokaal en regionaal voorzieningenniveau en leefbare kernen met een eigen lokaal voorzieningenaanbod. We maken gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de daarin aanwezige natuur- en cultuurhistorische waarden.

8.2 Stedelijke vernieuwing

Via stedelijke vernieuwing zetten we in op de vitaliteit in dorpen en wijken. We nemen fysieke maatregelen die nodig zijn om wijken en dorpen toekomstbestendig te maken.

8.3 Wonen en bouwen

Wij hebben een toekomstbestendige woningvoorraad. Voor iedereen is er een geschikte woning en onze inwoners wonen prettig.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk	Werkelijk	Begroting	Begroting
	meting			2012	2016	2022	2025
Demografische druk (%)							
Toelichting	2020	73,60	79,90	68,70	75,90	79,50	79,80

De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar ligt in Zevenaar aanzienlijk hoger dan het landelijk- en Gelders gemiddelde. Dit heeft vooral te maken met de aanwezigheid van een relatief hoog aantal bejaardenhuizen/woonzorgcomplexen in Zevenaar.

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€)

<u>Toelichting</u>	2021	0	701	701	701
--------------------	------	---	-----	-----	-----

Deze indicator betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afval en riool zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie + de afspraken die gemaakt zijn bij de bezuinigingsopgave.

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)

<u>Toelichting</u>	2021	0	803	803	803
--------------------	------	---	-----	-----	-----

De indicator heeft betrekking op het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afval en riool zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie + de afspraken die gemaakt zijn bij de bezuinigingsopgave.

Gemiddelde WOZ-waarde (per € 1.000)

<u>Toelichting</u>	2020	270	212	247
--------------------	------	-----	-----	-----

De ontwikkeling van de woningmarkt wordt conform landelijke cijfers als volgt ingeschat:

2020 --> 2021 +8%

2021 --> 2022 +8%

2022 --> 2023 +5%

2023 --> 2024 +2%

Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)

<u>Toelichting</u>	2020	10,30	12,60	4,30	6	7,50	6
--------------------	------	-------	-------	------	---	------	---

De woningmarkt is aangetrokken, de afgelopen drie jaar hebben wij ca. 550 woningen gerealiseerd en opgeleverd. De vraag naar woningen blijft hoog. Wij zetten daarom in op realisatie en versnelling van de opgave de komende jaren en bieden daarbij ruimte voor een jaarlijkse toevoeging van 200 woningen. Met het uiteindelijke streven naar een continue bouwstroom van 150 tot 200 woningen op jaarbasis.

8.4 Handhaving

Beschermen van de kwaliteit van de (leef-)omgeving door toezicht en handhaving.

WAT DOEN WE?

Nieuwe activiteiten

Intensivering bestaande activiteiten

8.3.1 Herontwikkelen Vestersbos Zevenaar

Jaar realisatie 2024

Soort Nieuw beleid

Herontwikkelen van de locatie van de voormalige schoolgebouwen van het Liemers College aan het Vestersbos in Zevenaar.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie		1.500	156	156
<u>Toelichting</u>				

Het haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een kindcentrum 0-16 jaar op locatie Vestersbos 4 in Zevenaar, inclusief een sportvoorziening voor alle leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs is afgerond. De totale kosten bedragen afgerond € 19,3 miljoen waarvoor gedeeltelijk dekking is gerealiseerd. Het benodigde aanvullend krediet (van afgerond € 6,5 miljoen) voor de herontwikkeling "onderwijshuisvesting locatie Vestersbos" is gebaseerd op het scenario waarin 2 IKC's gerealiseerd (Tamboerijn/de Wissel) en de voorziening voor voortgezet onderwijs inclusief verkeerskundige voorzieningen worden gerealiseerd en sportvoorziening. De sportvoorziening (1 gymzaal incl. turnvoorziening) wordt op een nader te bepalen locatie gerealiseerd. Een deel van de totale kosten kan eenmalig worden afgeschreven (boekwaarden en sloopkosten van de locatie Vestersbos en gymvoorziening). De structurele raming betreft dekking voor de kapitaallasten in de begroting. T.z.t. volgt nog een separaat raadsvoorstel voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet.

Doorlopende activiteiten

8.1 Ruimtelijke Ordening

8.1.1 Invoeren Omgevingswet Jaar realisatie 2023

8.3 Wonen en bouwen

8.3.1 Herontwikkelen Vestersbos Zevenaar Jaar realisatie 2024

8.3.2 Regie op woningbouwprogramma Jaar realisatie 2027

8.3.4 Ontwikkelen bouwgrondexploitaties Jaar realisatie 2025

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	4.984	4.179	1.115	1.115
Wijzigingen 2e VGR 2020	1.179	1.199	1.220	1.220
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	6.164	5.379	2.335	2.335
Totaal mutaties baten kadernota	0	0	0	0
Totaal baten tot en met de kadernota	6.164	5.379	2.335	2.335
Lasten				
Primitieve begroting	6.929	5.657	2.588	2.588
Mutaties 2e VGR 2020	1.179	1.199	1.220	1.220
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Lasten tot de kadernota	8.108	6.857	3.808	3.808
3. Nieuw beleid				
Groene groei regio	36	0	0	0
Totaal mutaties lasten kadernota	36	0	0	0
Totaal lasten tot en met de kadernota	8.144	6.857	3.808	3.808
Saldo voor bestemming	-1.980	-1.478	-1.473	-1.473
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	2	0	0	0
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0

Totaal onttrekkingen reserves	2	0	0	0
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	2	0	0	0
Saldo na bestemming	-1.978	-1.478	-1.473	-1.473

Toelichting financiële ontwikkelingen

3. Nieuw beleid

Groene groeiregio

De Groene groei regio is één van de 5 opgaven uit de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage per inwoner is € 0,82. Voor 2022 ramen we € 36.000. De speerpunten van de Groene groeiregio, zoals genoemd in de regionale agenda voor 2022:

1. Wonen in balans: Versnellen van de woningbouw
2. Leefomgeving: Verbinden van de ruimtelijke opgaven
3. Agglomeratiekracht: Vertellen van de kracht van de Groene groeiregio.

De opgave Groene Groeiregio komt met een verstedelijkingstrategie voor goede regionale afweging van de ruimtelijke opgaven. Verder richt de opgave zich op kennis en expertise delen voor bijvoorbeeld de woondeal en de regionale lobby voor middelen en aandacht. Voor de verstedelijkingsstrategie vindt een afzonderlijke consultatieronde langs de deelnemende gemeenten plaats. Voor Zevenaar geldt een grote woningbouwopgave met een woondeal waarbij we de krachten van de verschillende overheidslagen bundelen. Doel is het functioneren van de woningmarkt in de regio Arnhem-Nijmegen structureel te verbeteren, de bouwproductie met oog voor circulariteit en duurzaamheid op niveau te brengen en de leefbaarheid te vergroten.

FINANCIËN

KADERS EN UITGANGSPUNTEN

Hieronder zijn uitgangspunten opgenomen die zijn gehanteerd bij het opstellen van de ramingen in deze Kaderbrief. Wij stellen u voor deze kaders en uitgangspunten te hanteren bij de samenstelling van de Begroting 2022-2025.

Uitgangspunt van het financiële beleid van onze gemeente is een structureel en reëel sluitende begroting. Dit betekent dat:

- Structurele lasten worden gedekt door structurele baten;
- De begroting duidelijk inzicht geeft welke baten en lasten incidenteel van aard zijn;
- Budgetten in de begroting zijn gebaseerd op het bestaande beleid;
- De meerjarenraming is gebaseerd op constante lonen en prijzen.

Onderdeel	Grondslag	Toelichting
Loonontwikkeling	1.20	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).
Prijsontwikkeling	1,40	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).
Huren en pachten	1,40	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).
Subsidies	1,40	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).
Belastingen	1,40	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).
Leges en heffingen	1,40	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).

	2022	2023	2024	2025
Aantal inwoners	44.000	44.115	44.230	44.345
Aantal woningen	20.435	20.585	20.735	20.800
De prognoses zijn gebaseerd op interne cijfers.				

Rentepercentage voor investeringen

In het taakveld Treasury onder programma o. Bestuur en ondersteuning zijn alle rentelasten en de toegerekende rente opgenomen, het renteresultaat is hier zichtbaar. Nieuwe investeringen leggen beslag op de financieringsmiddelen. Naast afschrijvingslasten ramen wij nu structureel rentelasten.

Als rentepercentage voor nieuwe investeringen wordt het gemiddelde percentage van een half jaar voorafgaand aan het opstellen van de begroting genomen van een 20 jarige lineaire vaste geldlening bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten. De keuze voor 20 jaar is het gemiddelde van de meest voorkomende investeringen (bedrijfsgebouwen) 40 jaar en de minimale afschrijvingstermijn van 1 jaar.

De berekening van het percentage voor 2021 (t/m 15 april 2021) volgens deze methodiek komt afgerond uit op 0,4.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning	93.027	92.649	93.101	92.928
1. Veiligheid	68	68	68	68
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	197	197	197	197
3. Economie	10.244	5.592	702	702
4. Onderwijs	910	910	910	910
5. Sport, cultuur en recreatie	777	777	777	777
6. Sociaal domein	11.941	11.157	10.757	10.757
7. Volksgezondheid en milieu	8.914	8.914	8.914	8.914
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.164	5.379	2.335	2.335
Actuele stand begroting - baten	132.242	125.642	117.760	117.587
Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	24.065	22.990	22.981	22.983
1. Veiligheid	3.510	3.512	3.511	3.511
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.510	5.538	5.724	5.724
3. Economie	10.798	5.960	1.067	1.067
4. Onderwijs	5.407	7.067	5.659	5.747
5. Sport, cultuur en recreatie	8.579	8.274	8.205	8.197
6. Sociaal domein	60.385	58.399	57.111	57.155
7. Volksgezondheid en milieu	10.922	10.495	10.438	10.438
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.144	6.857	3.808	3.808
Actuele stand begroting - lasten	137.321	129.092	118.504	118.630
Saldo				
0. Bestuur en ondersteuning	68.962	69.658	70.120	69.945
1. Veiligheid	-3.443	-3.445	-3.443	-3.443
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-5.313	-5.341	-5.527	-5.527
3. Economie	-553	-368	-365	-365
4. Onderwijs	-4.497	-6.156	-4.749	-4.837
5. Sport, cultuur en recreatie	-7.802	-7.497	-7.428	-7.420
6. Sociaal domein	-48.445	-47.242	-46.355	-46.399
7. Volksgezondheid en milieu	-2.008	-1.582	-1.524	-1.524
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.980	-1.478	-1.473	-1.473
Actuele stand begroting - saldo	-5.078	-3.451	-744	-1.043
Mutaties reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	400	-247	-247	-247
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	19	19	19	19
3. Economie	140	17	17	17
4. Onderwijs	68	68	204	204
5. Sport, cultuur en recreatie	198	150	105	105
6. Sociaal domein	192	93	26	26
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2	0	0	0

Totaal mutaties reserves	1.020	100	124	124
Actuele stand begroting na kadernota	-4.059	-3.351	-620	-919

FINANCIËLE EFFECTEN KADERNOTA

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
o. Bestuur en ondersteuning				
1. Autonome ontwikkelingen	1.185	1.185	1.185	1.185
Algemene uitkering inflatiecorrectie	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal Bestuur en ondersteuning	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal mutaties kadernota - Baten	1.185	1.185	1.185	1.185
Lasten				
1. Autonome ontwikkelingen	1.952	2.072	2.088	2.104
Aanpassing tarief groepsbegeleiding Wmo	72	72	72	72
Actualiseren bijdrage GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	262	160	160	160
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	-200	-239	-501	-747
Actualiseren budgetten gemeenschappelijke regeling VGGM - Volksgezondheid	8	8	8	8
Bijdrage aan GR VGGM - Brandweer	160	160	160	160
Bijdrage GR SDL	64	64	64	64
Bijstelling bijdrage aan de ODRA	-13	-13	-13	-13
Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel	0	0	15	15
Loonontwikkeling ambtelijke organisatie	276	276	276	276
Stelpost eigen inkomsten 2022.	-393	-393	-393	-393
Stelpost inflatie 2022	650	650	650	650
Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd	661	661	661	661
Volumestijging Wmo	404	666	928	1.190
2. Actualisatie bestaand beleid	470	240	155	155
Bestrijding eikenprocessierups	50	0	0	0
Bestrijding invasieve soorten	25	0	0	0
Impuls sturend datamanagement	85	85	0	0
Openbaar groen	125	125	125	125
Rechtmatigheidsverantwoording / verbetering interne controle 2021	75	0	0	0
Regionale aanbesteding gas	10	30	30	30
Vervolg Wet Open Overheid	100	0	0	0
3. Nieuw beleid	1.048	1.856	332	332
Campagne 'Kids groen en duurzaam'	43	0	0	0
Capaciteit Juridische Zaken	160	160	0	0
Circulaire regio	36	0	0	0
Deelname campagne fairtrade	10	4	4	4
Ecologisch bermbeheer buitengebied	65	50	50	50
Groene groeiregio	36	0	0	0
Haalbaarheidsonderzoek renovatie / nieuwbouw Voedselbank	25	0	0	0
Investering in trekkenwand Musiater	0	7	7	7
Monitoringstool CO2-prestatieladder	44	20	20	20
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0	1.500	136	136

Onderzoek naar HUB 7Poort	50	0	0	0
Ontspannen Regio	25	0	0	0
Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever	50	100	100	100
Opstellen Zevenaarse routekaart Circulaire Economie	20	0	0	0
Productieve Regio	22	0	0	0
Verbonden Regio	57	0	0	0
Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort	0	16	16	16
Warmtenet Zevenaar fase 4	340	0	0	0
Warmtewet 2.0	50	0	0	0
WK Volleybal dames 2022	15	0	0	0
Totaal	3.469	4.168	2.575	2.591
Totaal mutaties kadernota - Lasten	3.469	4.168	2.575	2.591
Totaal mutaties Kadernota - Saldo	-2.284	-2.983	-1.390	-1.406
Mutaties reserves				
Onttrekkingen kadernota	0	0	136	136
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	136	136
Totaal mutaties kadernota - Saldo	-2.284	-2.983	-1.254	-1.270

BIJLAGEN

RISICO'S EN ONZEKERHEDEN CORONA

Inleiding

Deze kadernota volgt op een turbulent jaar met veel risico's en onzekerheden. Risico's en onzekerheden op het gebied van corona en over de financiële compensaties en wijziging van de bekostiging voor gemeenten.

Coronaeffecten

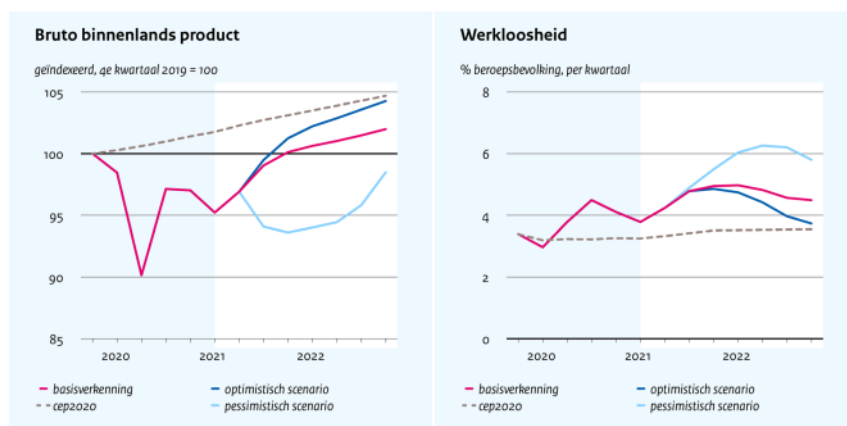
Vorig jaar hebben wij in plaats van een kadernota een kaderbrief opgesteld. Door de onzekerheden over de effecten van de coronacrisis zijn inschattingen gemaakt van "schades" die zijn verwerkt in de begroting. Gedurende 2020 en 2021 zijn de ontwikkelingen van de "schades" gevolgd. Ramingen van het CPB boden een bron om de risico's en onzekerheden te duiden. Het CPB heeft gedurende 2020 meerdere scenario's uitgebracht die wij hebben gehanteerd bij de verschillende stukken. De 1ste VGR 2021 is gebaseerd op de scenario's en inzichten van november 2020. Hierin was bijvoorbeeld de 2de lockdown nog niet voorzien en waren werkelijke effecten van de ondersteuningspakket voor behoud van werkgelegenheid nog niet zichtbaar.

In maart 2021 heeft het CPB nieuwe scenario's uitgebracht. Deze gaven ten opzichte van november een positiever beeld. Werkloosheid was mede door de steunpakketten minder hard opgelopen in 2020 dan gedacht, bepaalde sectoren hadden toch een behoorlijke veerkracht laten zien en andere sectoren draaien als nooit te voren.

In deze kadernota worden de verwachte coronaeffecten in de 1ste VGR 2021 voor 2022 en 2023 afgezet tegen het nieuwe CPB scenario. Hierbij worden enkele belangrijke inzichten uit de CPB-raming gebruikt. Het CPB heeft hiervoor drie scenario's ontwikkeld.

- 1) Basisraming: het meest waarschijnlijke scenario. De raming gaat uit van de huidige beleidsvoornemens van de regering waarin de steunmaatregelen eind juni aflopen. De consumptie zal sterk toenemen zodra winkels en horeca weer helemaal opengaan en de besmettingsangst bij consumenten afneemt doordat meer personen gevaccineerd zijn.
- 2) In het pessimistische scenario "Nieuwe terugslag" veroorzaken nieuwe coronavarianten, waartegen de huidige vaccinaties onvoldoende blijken te werken, in het najaar opnieuw een corona-uitbraak. Deze nieuwe uitbraak leidt weer tot extra voorzichtigheid bij huishoudens en nieuwe restricties, waardoor het bbp opnieuw afneemt en de werkloosheid verder oploopt.
- 3) In het optimistische scenario "Grotere veerkracht" zorgen positieve verwachtingen bij huishoudens en bedrijven voor een krachtiger herstel na het opheffen van de contactbeperkingen. Door groter vertrouwen in de toekomst brengen huishoudens hun overbesparingen sneller tot besteding, met extra consumptie tot gevolg. Bedrijven schalen hun investeringen extra op, mogelijk gemaakt door laag blijvende financieringskosten. Bij vergelijkbare ontwikkelingen elders in het eurogebied, is ook de export uitbundiger.

Ontwikkeling BBP & werkloosheid

BBP: Het herstel komt in de basisraming in het tweede kwartaal geleidelijk op gang en versnelt in het tweede halfjaar, waardoor het bbp in 2021 toeneemt met 2,2% en in 2022 met 3,5%.

Werkloosheid: De werkloosheid loopt op tot 5% van de beroepsbevolking rond de jaarwisseling, om vervolgens te dalen tot 4,5% eind 2022.

1ste voortgangsrapportage 2021

In de 1ste voortgangsrapportage 2021 zijn de coronaeffecten bijgesteld. De verwachte coronaeffecten opgenomen in de 1ste VGR zijn:

Prg	Taak veld	Taakveld omschrijving	Begroot 2021 (was)	Begroot 2021 (nieuw) 1e VGR	Begroot 2022	Begroot 2023
0	0.2	Burgerzaken	80.000	143.000		
0	0.4	Overhead	201.000	293.000		
0	0.61	OZB woningen	-9.600	-9.600		
0	0.62	OZB -niet-woningen		210.000		
0	0.63	Parkeerbelasting	50.000	325.000		
0	0.64	Belastingen overig	-9.600	-9.600		
0	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-360.000	-1.952.000		
1	1.2	Openbare orde en veiligheid		50.000		
3	3.4	Economische promotie		223.000		
4	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		-80.000		
5	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		165.000		
6	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		-30.000		
6	6.2	Wijkteams	120.000	120.000	120.000	60.000
6	6.3	Inkomensregelingen	875.000	1.512.000	675.000	340.000
6	6.4	Begeleide participatie				
6	6.5	Participatiebudget re-integratie		270.000		
6	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		-30.000		
6	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	650.000	650.000	460.000	230.000
6	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	900.000	890.000	650.000	330.000
6	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	100.000	100.000	70.000	40.000
7	7.2	Riolering	-40.400	-40.400		
7	7.3	Afval	-40.400	-40.400		
Eindtotaal			2.516.000	2.759.000	1.975.000	1.000.000

In de kadernota worden de jaren 2022 en 2023 geanalyseerd en bijgesteld. De effecten in 2021 worden verwerkt in de 2de voortgangsrapportage 2021.

Scenario's

Basisscenario

De inschatting die is gemaakt in de 1ste voortgangsrapportage is gebaseerd op de basisraming in 2020. Op basis hiervan zijn alleen effecten te verwachten in het sociaal domein in de jaren 2022 en 2023. Het basis scenario van maart 2021 van het CPB geeft geen aanleiding om deze verwachting aan te passen. Ook de omvang en looptijd van de effecten worden niet anders ingeschat.

Scenario "nieuwe terugslag"

In het scenario nieuwe terugslag zal het openen van Nederland langer op zich laten wachten. Door vertragingen in het vaccineren of door het minder effect zijn van vaccins tegen nieuwe varianten. Het BBP zal verder dalen en in 2023 pas weer herstellen. Als gevolg nemen faillissementen toe en loopt de werkloosheid op. De werkloosheid blijft ook langer op een hoger niveau.

Bovenstaande gevolgen van dit scenario hebben effect op de inkomensregelingen, omdat meer mensen van de gemeentelijke ondersteuning gebruik moeten maken. Daarnaast heeft dit ook effect op het besteedbaar inkomen wat een effect kan hebben op de ontwikkelingen bij de verschillende grondexploitaties. De verwachte problematiek in het sociaal domein is al ontstaan in de eerste twee lockdowns, maar zal naar verwachting verergeren in dit scenario. De boeg golf wordt dan verder vooruit geschoven en zal naar verwachting ook hoger zijn.

Naast de al opgenomen effecten zal zonder voldoende steunmaatregelen ook de culturele sector misschien onherstelbare schade op gaan lopen. Als gemeente zullen wij hier ook de gevolgen van ondervinden. Dit kan zijn doordat wij een bijdrage leveren in het in stand houden van de voorzieningen, danwel het weg vallen van huurinkomsten van deze voorzieningen.

Scenario "grotere veerkracht"

In dit scenario wordt verwacht dat bij het meer openen van de maatschappij ook de "remmen" los gaan. Het gespaarde geld (40 miljard) van consumenten zal worden besteed met als gevolg dat de economie zich snel zal herstellen. Door de bestedingen wordt het aantal faillissementen beperkt en daalt de werkloosheid ook sneller dan in het basisscenario.

Dit scenario zal op de gemeentelijke financiën naar verwachting maar een beperkte invloed hebben voor de jaren 2022 en 2023. Zoals hierboven aangegeven is de problematiek in het sociaal domein in het afgelopen jaar al ontstaan. Dit zal niet minder worden als gevolg van dit scenario. Mogelijke positieve effecten ten opzichte van de basisraming zijn te verwachten bij de culturele instellingen, die mogelijk sneller herstellen. Ten aanzien van de inkomensregeling worden geen substantiële verbeteringen verwacht ten opzichte van de basisraming. Dit ligt ook in aard van de werklozen die dan resteren. Deze doelgroep zal meer inspanning vergen en daarmee geeft dit geen positiever beeld dan in de basisraming.

Risico's en onzekerheden

In de begroting 2021 is een risico opgenomen die is gerelateerd aan coronaeffecten. Dit risico is op basis van voorgaande analyses bijgesteld. Het risico van corona bestond uit twee onderdelen: effecten op de bedrijfsvoering tijdens de crisis en een risico voor de verschillende scenario's (bandbreedte). Het eerste deel van het risico komt in het basisscenario en in het positieve scenario te vervallen, aangezien het effect op de organisatie in 2022 niet of maar heel beperkt aanwezig zal zijn. Daarnaast is hoewel niet expliciet benoemd wel de verwachting dat de vertraging van vaccinatie en openen van de maatschappij niet zal doorlopen naar 2022. Daarmee vervalt dit risico als geheel.

Het andere onderdeel ziet toe op een inschatting van de effecten van de verschillende scenario's. Zoals hiervoor aangegeven zijn de verwachte effecten bij het positievere scenario op de gemeentelijke financiën beperkt. Er moet wel rekening worden gehouden met een negatief risico als er een "nieuwe terugslag" zal zijn.

Risico	Begroting 2021	Jaarrekening 2020	Kadernota
Effecten bedrijfsvoering	567.800	0	0
Effecten scenario's	2.300.000	2.300.000	2.800.000
Kans	50%	50%	30%

Zoals uit het meerjarenoverzicht van de verwachte coroneffecten is te herleiden was bij het scenariorisico de onzekerheid in het sociaal domein al de grootste. De totale verwerkte effecten op basis van het basisscenario in de begroting 2022 & 2023 is ongeveer 3 miljoen. Het risico dat buiten deze raming nog aanwezig is wordt bepaald door de mogelijke effecten van het scenario "terugslag". Deze worden hieronder kort toegelicht.

Inkomensregelingen: op het moment dat de werkloosheid zich ontwikkelt volgens het scenario terugslag zijn is de maximale schade voor de gemeente 1,2 miljoen per jaar (vangnet). In de begroting is rekening gehouden met gemiddeld € 600.000 tekort per jaar. Als gevolg hiervan is het maximale risico 1,2 miljoen ($2 \times € 600.000$) voor de inkomensregelingen. De kans dat zich dit voordoet stellen wij op 30%, omdat de eerste versoepeling heeft plaatsgevonden, de vaccinaties op gang komen en lijken te werken tegen de huidige varianten van het virus.

Jeugdzorg en WMO: Voor de extra werkdruk en de zwaardere behoefte van zorg is een inschatting gemaakt en verwerkt in de begroting. De vraag op basis van het scenario terugslag is in hoeverre de reeds aanwezige problematiek zal verergeren. Wij maken een inschatting dat de opgenomen te verwachten effecten een jaar doorschuiven. Dit wil zeggen dat de ramingen opgenomen voor 2021 in 2022 plaats vinden. In 2021 is een inschattingen opgenomen van ongeveer 1,7 miljoen. Dit wordt als risico meegewogen eveneens tegen een percentage van 30%. Als dit doorschuiven van de "boeggolf" zich voordoet dan zal het risico in 2021 lager worden. Urgente problematiek zal zich voordoen, waardoor niet deze gehele verschuiving kan worden geëlimineerd. Wij schatten in dat voor 2021 dan ongeveer 50% van de ingeschatte kosten zal blijven bestaan. Dit geeft een verlaging van het risico in 2021 van ongeveer 0,8 miljoen.

Belastingen: Als het scenario zich voordoet zal het aantal bedrijven dat in de financiële problemen komt toenemen met faillissementen tot gevolg. Als gevolg hiervan kunnen de belastinginkomsten van de gemeente lager uit vallen. Hiervoor wordt de inschatting van 2021 gebruikt, zijnde € 200.000. Deze wordt ook meegenomen in de risico's tegen een kans van 30%.

Totaal

In totaal bedraagt het risico daarmee 2,8 miljoen tegen een percentage van 30%. De aanname ten aanzien van de overige effecten in 2021 is dan dat het risico hier beperkt is. Mogelijk loopt het risico op oninbaar van belastingen op, maar het effect zal naar verwachting niet materieel zijn.

Onderdeel	Risico
Inkomensregelingen	1.200.000
Verhoging risico WMO en Jeugd	1.700.000
Verlaging risico WMO en Jeugd	- 800.000
Belastingen	200.000
Culturele instellingen	500.000
Totaal	2.800.000

De omvang van de risico's is daarmee hoger dan in de begroting 2021 en is qua aard gewijzigd en specifiekier geworden. De kans dat er een 3de golf en lockdown komt wordt wel lager ingeschat. Deze gaat van 50% naar 30%.

Vanwege de horizon en de hele grote onzekerheid worden lange termijn effecten, zoals op bijvoorbeeld de grondexploitaties niet bijgesteld. De risico's op de lopende grondexploitaties zijn opgenomen bij die risico's. Bij het opstarten en van nieuwe grondexploitaties moet wel rekening worden gehouden met de dan verwachte scenario's.

Op een gegeven moment worden de gevolgen van de coronacrisis onderdeel van de "normale" situatie en worden dan ook als onderdeel van die reguliere risico's meegewogen. Bij de begroting 2022 worden de inschattingen weer worden bijgesteld en zal duidelijk zijn in hoeverre Nederland weer is geopend en wat dan de scenario's volgens het CPB zijn.

FINANCIËLE COMPENSATIES EN WIJZIGING BEKOSTIGING

Naast de gevolgen van de coronacrisis zijn er op dit moment nog meer onzekerheden over de financiële positie van gemeenten.

Het Rijk is al een lange tijd bezig met de herijking en herverdeling van de algemene uitkering. De grondslag voor de opschalingskorting staat er discussie. Decentralisaties zijn met financieel ontoereikende middelen in uitvoering van de gemeenten, waarbij beleidsvrijheid vanuit het rijk wordt beperkt. Er zijn de afgelopen maanden verschillende onderzoeken uitgevoerd naar de financiële positie van gemeenten. Op basis van de huidige inzichten in de decentralisaties in het sociaal domein worden afspraken over nieuwe decentralisaties verscherpt gevoerd.

Bij al deze onderwerpen spelen onduidelijkheden over de compensatie van het rijk. Dit terwijl de kosten vaak al wel in begrotingen zijn opgenomen. Bij gemeenten heeft dit als gevolg dat het steeds moeilijker wordt om een structureel sluitende begroting op te stellen zonder dat onomkeerbare bezuinigingen moeten worden ingezet.

Omdat deze compensaties nog niet zijn vastgesteld en dat het vaststellen mogelijk nog langer gaat duren vanwege de huidige status van het kabinet is een leidraad (vanuit een aantal grote gemeenten) opgesteld hoe met deze onzekerheden kan worden omgegaan. Uitgangspunt hierbij is wel dat in het kader van voorzichtigheid nog geen inkomsten mogen worden geraamd die niet zeker zijn. Daarnaast zal het Rijk niet van alle afzonderlijke onderdelen een budgettaire aanpassing doorvoeren. Deze zullen waarschijnlijk in samenhang worden bekeken.

Het is belangrijk om een beeld te hebben wat de gevolgen kunnen zijn van verschillende onderdelen en wat de financiële omvang ongeveer is.

Gemeentefonds

Onderdelen die van invloed zijn op dit onderdeel zijn: het accres 2022 en verder, de herijking, volumeontwikkelingen en de opschalingskorting.

Accres 2022 en verder

Vanwege de coronacrisis heeft het rijk het accres 2020 en 2021 vastgepind om gemeenten meer zekerheid te geven in deze periode. We weten niet of en op welk niveau de accresen voor 2022 en verder dadelijk weer worden gevolgd en of dit nadelig of voordelig uitvalt ten opzichte van de bestaande ramingen.

Herijking gemeentefonds

De herijking van het gemeentefonds gaat waarschijnlijk in 2023 in en wordt in de meicirculaire 2022 bekendgemaakt. Op basis van tussentijdse uitkomsten hoort Zevenaar bij de voordeeltgemeenten. De huidige raming is nog gebaseerd op de oude gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden (cijfers 2017). Het herverdeeleffect de twee oude gemeenten bedraagt € 1,5 miljoen voordelig. Het herverdeeleffect van één nieuwe gemeente Zevenaar zou behoorlijk anders kunnen zijn. Ook is er landelijk nog veel discussie over de herijking, wat mogelijk leidt tot een ander negatiever resultaat.

Opschalingskorting

De opschalingskorting is voor de jaren 2020 en 2021 “bevroren”. Voor Zevenaar gaat het om € 320.000. Het bedrag van de opschalingskorting loopt daarna nog op tot € 1,7 miljoen in 2030.

Sociaal domein

Hier zijn onzekerheden over de compensatie jeugdzorg en het WMO-abonnementstarief.

Compensatie jeugdzorg

Uit onderzoeken blijkt dat de gemeenten ongeveer 1,5 miljard tekort komen op de jeugdzorg. Het rijk heeft in 2021 en 2022 al incidenteel extra bedragen toegezegd van € 320 miljoen. Voor 2021 is onlangs nog € 600 miljoen extra incidenteel toegezegd. Een tekort van 1,5 miljard betekent voor de gemeente Zevenaar een bedrag van € 3 miljoen. Een bedrag van € 750.000 is daarvan al structureel in onze begroting opgenomen.

Abonnementstarief

De aanzuigende werking van het abonnementstarief is landelijk over 2019 berekend op € 226 miljoen terwijl de compensatie daarvoor € 145 miljoen is. Een tekort dat voor Zevenaar uitkomt op € 160.000. Het Rijk heeft aangegeven om de gemeenten hiervoor niet te compenseren.

Omgevingswet

Uitgangspunt voor de invoeringsdatum van de wet blijft 1-1-2022, maar er is nog wel veel discussie of dit haalbaar is. Bekend is dat transitiekosten hoger zijn dan in 2016 aangenomen (tussen de 1,0 en 1,6 miljard). Dit zijn kosten die ook al in 2020 en eerder gemaakt worden. Vooralsnog is er vanuit het Rijk geen compensatie voorzien. Voor Zevenaar betekent dit een bedrag aan transitiekosten van € 2 à € 3 miljoen. In Zevenaar is € 2,6 miljoen beschikbaar gesteld uit de algemene uitkering. Later is daar weer € 200.000 op bezuinigd.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)

Deze wet leidt tot verminderde legesinkomsten door het vervallen van de vergunningsplicht van technische bouwactiviteit door verschuiving van het werk naar de markt. De financiële impact voor gemeenten is nog onduidelijk.

OVERZICHT BEGROTINGSWIJZIGINGEN

In deze bijlage presenteren wij een overzicht van alle financiële mutaties in deze kadernota. Deze ontwikkelingen worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2022-2025.

OVERZICHT BEGROTINGSWIJZIGINGEN KADERNOTA 2022

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
o. Bestuur en ondersteuning				
Algemene uitkering inflatiecorrectie	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal programma	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal baten	1.185	1.185	1.185	1.185

Lasten

o. Bestuur en ondersteuning

Bijdrage GR SDL	64	64	64	64
Capaciteit Juridische Zaken	160	160	0	0
Haalbaarheidsonderzoek renovatie / nieuwbouw Voedselbank	25	0	0	0
Impuls sturend datamanagement	85	85	0	0
Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel	0	0	-2	-2
Loonontwikkeling ambtelijke organisatie	276	276	276	276
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0	0	-20	-20
Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever	50	100	100	100
Rechtmatigheidsverantwoording / verbetering interne controle 2021	75	0	0	0
Stelpost eigen inkomsten 2022.	-393	-393	-393	-393
Stelpost inflatie 2022	650	650	650	650
Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort	0	-1	-1	-1
Vervolg Wet Open Overheid	100	0	0	0
Totaal programma	1.092	941	674	674

1. Veiligheid

Bijdrage aan GR VGGM - Brandweer	160	160	160	160
Totaal programma	160	160	160	160

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Onderzoek naar HUB 7Poort	50	0	0	0
Verbonden Regio	57	0	0	0
Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort	0	18	18	18

Totaal programma	107	18	18	18
3. Economie				
Productieve Regio	22	0	0	0
Totaal programma	22			
4. Onderwijs				
Actualiseren bijdrage GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	262	160	160	160
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	0	0	0	0
Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel	0	0	17	17
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0	1.500	156	156
Totaal programma	262	1.660	333	333
5. Sport, cultuur en recreatie				
Bestrijding eikenprocessierups	50	0	0	0
Bestrijding invasieve soorten	25	0	0	0
Ecologisch bermbeheer buitengebied	65	50	50	50
Investering in trekkenwand Musiater	0	7	7	7
Ontspannen Regio	25	0	0	0
Openbaar groen	125	125	125	125
WK Volleybal dames 2022	15	0	0	0
Totaal programma	305	182	182	182
6. Sociaal domein				
Aanpassing tarief groepsbegeleiding Wmo	72	72	72	72
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	-200	-239	-501	-747
Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd	661	661	661	661
Volumestijging Wmo	404	666	928	1.190
Totaal programma	937	1.160	1.160	1.176
7. Volksgezondheid en milieu				
Actualiseren budgetten gemeenschappelijke regeling VGGM - Volksgezondheid	8	8	8	8
Bijstelling bijdrage aan de ODRA	-13	-13	-13	-13
Campagne 'Kids groen en duurzaam'	43	0	0	0
Circulaire regio	36	0	0	0
Deelname campagne fairtrade	10	4	4	4
Monitoringstool CO2-prestatieladder	44	20	20	20
Opstellen Zevenaarse routekaart Circulaire Economie	20	0	0	0
Regionale aanbesteding gas	10	30	30	30

Warmtenet Zevenaar fase 4	340	0	0	0
Warmtewet 2.0	50	0	0	0
Totaal programma	548	48	48	48

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Groene groeiregio	36	0	0	0
Totaal programma	36			

Totaal lasten	3.469	4.168	2.575	2.591
----------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Saldo mutaties Kadernota	-2.284	-2.983	-1.390	-1.406
---------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Mutaties reserves

Onttrekkingen	0	0	136	136
Toevoegingen	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	136	136

Totaal mutaties kadernota	-2.284	-2.983	-1.254	-1.270
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

